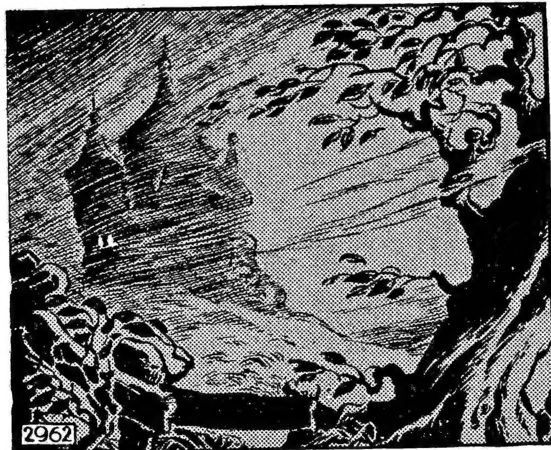
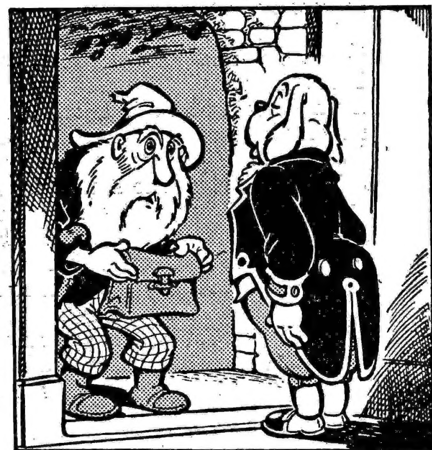
TOM POES EN HET MENGELDIER

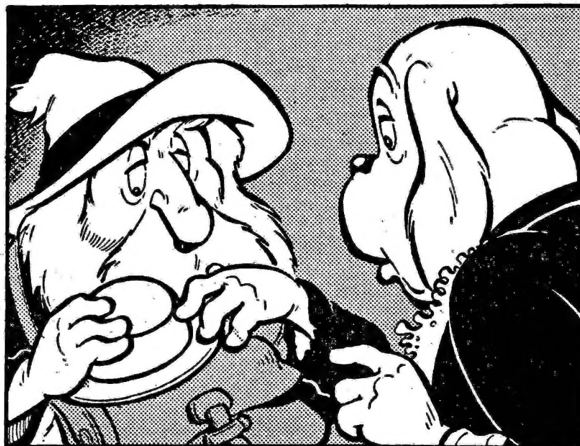

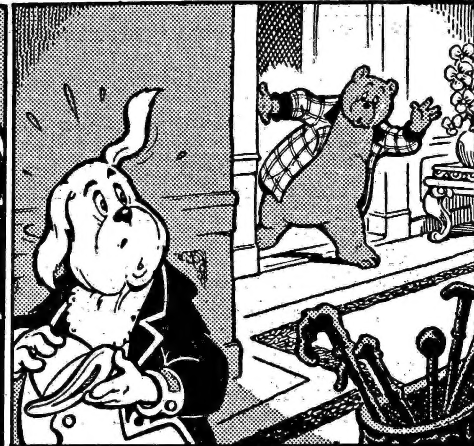

2962 Op een herfstavond, lang geleden, gierde er een gure novemberstorm over het land, de laatste bladeren van de bomen rukkend. De wind bulderde en loeide in de schoorsteen van het oude slot Bommelstein en de regen kletterde tegen de ramen. Maar binnen was het warm en gezellig. Heer Ollie zat temidden van een zee papieren met een ernstige uitdrukking op zijn gelaat te werken. Hij achtte de tijd gekomen om zijn mémoires te schrijven en daartoe had hij alle documenten die op zijn veel bewogen leven betrekking hadden, om zich heen verzameld. Maar na het vastleggen van de titel: „Belevenissen rondom een Bommel" wist hij niet goed hoe verder te gaan. „Het is moeilijk", prevelde hij, „ik heb zóveel gedachten, anecdotes en overpeinzingen opgeschreven, dat ik er geen weg in weet". „Dat komt omdat er geen lijn in zit, met uw welnemen", sprak de bediende Joost, die op de grond doende was met het ordenen van de aantekeningen, „het is een rommel, als ik zo vrij mag zijn". „Een rommel?" riep heer Olie verontwaardigd uit. „De vruchten van een lang en diep denkleven een rommel? Het zijn mengelingen, Joost! Allerhande mooie en rijpe invallen van een heer van stand. Een bont-gemengeld leven, als je begrijpt wat ik bedoel! Als jij er nu maar even een beetje orde in brengt...". Op dat moment werd er luid gebeld. Joost zuchtte. Hij maakte zich los uit de papiermassa en slofte naar de deur om open te doen. Een gierende windvlaag zwiepte de regen naar binnen en temidden van de woedende elementen stond een verwaaide grijsaard met een koffertje; een marskramer zo te zien. „Moge vrede en orde uw deel zijn", zei de oude vriendelijk, „wilt u misschien een almanak kopen?"

TOM POES EN HET MENGELDIER

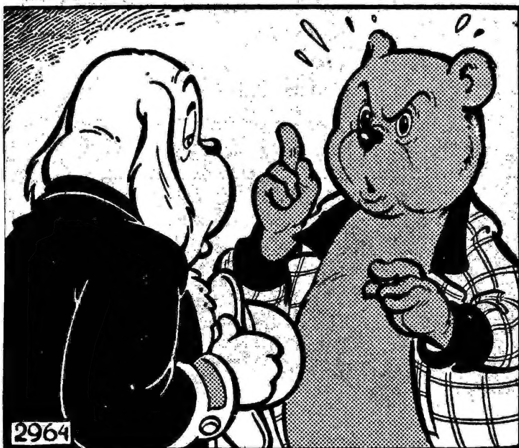

2963 Joost keek aarzelend naar het boekwerk, dat de zwerver hem aanbood. „Een almanak kopen?" herhaalde hij. „Ach nee, het jaar is bijna om – wat heb ik aan een oude almanak? Als het nu een nieuwe was...."

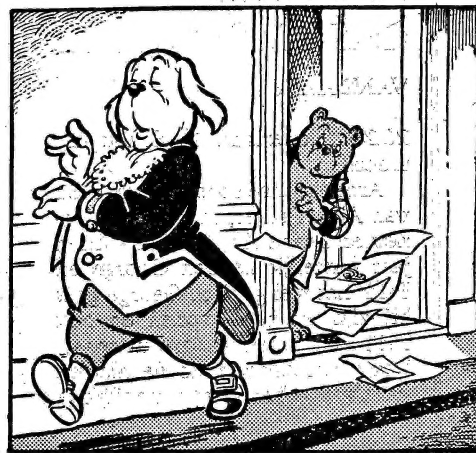
„Goed, goed, dan niet", zei de koopman berustend. „Ik geef toe, dat de oude wat rommelig is, er zit geen lijn in". Joost knikte minzaam en begon de deur te sluiten. Doch nu drong de grijsaard naar voren terwijl hij haastig in zijn koffertje grabbelde. „Eén ogenblik nog", sprak hij dringend. „Voelt u iets voor een fraaie dophoed? Een witte? Een heel modieus, laag model, ik heb ze in alle maten". „Hm", zei Joost twijfelend. Zoals de oplettende lezertjes zich zullen herinneren heeft de trouwe bediende een zwak voor dit soort hoofddeksels – en vooral de witte, die de oude hem in de hand drukte, trok hem bijzonder aan. Dubbend draaide hij de platte bolhoed enige tijd rond, terwijl de storm bolderend naar binnen blies.

„Wat kost hij?" vroeg hij tenslotte. Voordat de koopman echter kon antwoorden werd de deur van het studeervertrek geopend en schalde heer Bommel's stem boven het natuurgeweld uit. „Joost!" riep heer Ollie. „Joost! Waar blijf je toch? Ik zit daar maar alleen met mijn herinneringen. Hoe kan ik nu vooruit wanneer jij ze niet ordent. Denk toch niet altijd zo aan jezelf!" „Ik kom, heer Olivier!„ zei de knecht haastig en hij wendde zich weer tot de marskramer om te betalen. Maar de grijsaard was de stoep reeds weer afgedaald. Hij verdween in de regenvlagen terwijl hij over zijn schouder riep: „U mag die hoed gratis proberen totdat ik met de nieuwe almanak kom. Dan praten we wel over de prijs".

TOM POES EN HET MENGELDIER

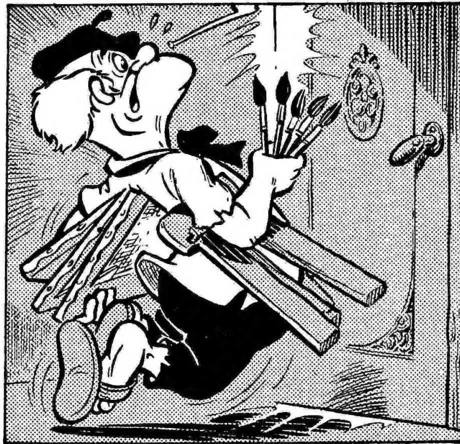

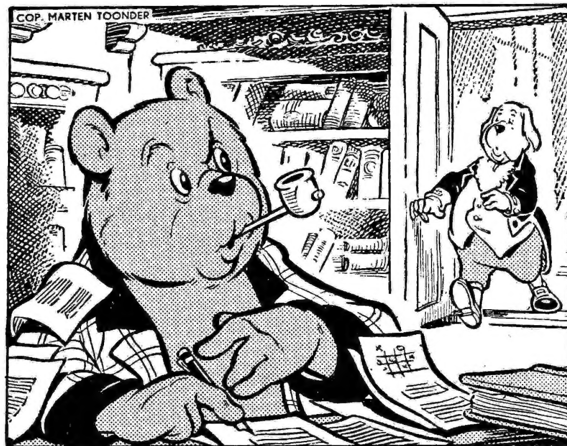

2964 Joost haastte zich terug naar het studeervertrek terwijl hij bewonderend naar zijn nieuwe hoofddeksel keek. „Wat betekent dat?" vroeg heer Bommel streng. „Wat deed je zo lang aan de deur?" „Ik heb een hoed gekocht, met uw welnemen", legde de bediende uit. „Een witte, dat is zeer modieus, zei de koopman. En de betalingsvoorwaarden zijn héél gemakkelijk. Ik mag hem gratis..." „Genoeg!" riep heer Ollie uit. „Bespaar me de bijzonderheden! Je moest je schamen, Joost! Een hoed kopen, terwijl we met zulk belangrijk werk bezig zijn. Ik zit daar maar eenzaam met mijn mémoires te worstelen terwijl jij je overgeeft aan walgelijke fatterigheid. Een witte dophoed! Bah!!" „Excurseer, heer Olivier...." begon de knecht gekwetst. Maar heer Bommel viel hem in de rede. „Geen woord meer hierover", zei hij uit de hoogte. „We gaan weer aan het werk. En onthoud vooral, dat leveranciers aan de achterdeur thuishoren!" „Tot uw dienst, heer Olivier", mompelde Joost. Hij liet zich zuchtend tussen de papieren neer om verder te gaan met het ordenen van de aantekeningen. Een poosje heerste er nu diepe stilte die slechts verbroken werd door geritsel en het krassen van heer Bommel's pen. Toen werd er echter opnieuw gebeld, luid en langdurig. De trouwe bediende maakte zich met een licht gemompel los uit zijn paperassen, trok zijn vest recht en schreed naar de deur. „Als het soms een leverancier is", zei heer Ollie gehinderd, „zeg hem dan, dat hij aan de achterdeur moet zijn! En leg hem uit, dat dit geen tijd is om een heer in zijn diepe gedachtenloop te storen!"

TOM POES EN HET MENGELDIER

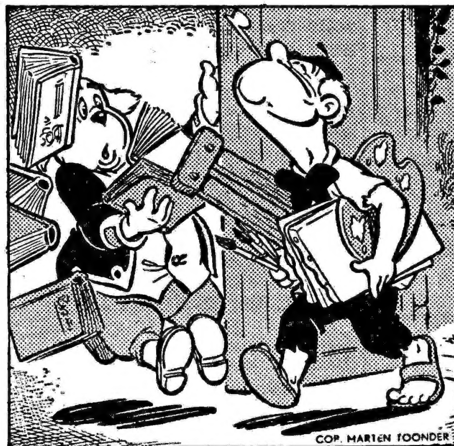
2965 Joost begaf zich naar de voordeur om open te doen doch voordat hij die bereikt had werd er opnieuw gebeld. „Ja, ja!" mompelde de bediende ontstemd, terwijl hij de grendels terugschoof. „Men denkt zeker dat ik niets anders te doen heb! Trouwens, wie zwerft er nu bij nacht en ontij over de wegen? Een ordentelijk iemand zit thuis bij de warme kachel..." Zo prevelende opende hij de deur, zodat de koude wind opnieuw naar binnen gierde. In de natte duisternis voor hem tekende zich de verregende gedaante van de schilder Terpen Tijn af.

„Zo makker!" riep de kunstenaar. „Ik kom hier een beetje schuilen, vannacht. Mijn tentje is weggewaaid en die storm blaast de fijne trillingen uit mijn eh... dinges!" „Het spijt me", zei Joost uit de hoogte, „leveranciers horen aan de achterdeur, zegt heer Olivier. We hebben trouwens geen tijd voor kunstenmakers; we ordenen onze mémoires, met uw welnemen!" Met deze woorden wierp hij de deur krachtig dicht en liep terug naar het studeervertrek om verder te gaan met zijn werk. „Wie was dat, Joost?" vroeg heer Bommel gestoord.

„Iemand, die onderdak voor de nacht vroeg" legde de knecht uit. „Ik heb hem duidelijk de waarheid gezegd, als u mij toestaat. Dat heen en weer gedraaf is zeer afmattend – en het uitzoeken van uw papieren is al moeilijk genoeg". „Juist", zei heer Ollie, „maar je moet niet denken, dat jij het het moeilijkst hebt. Deze storingen zijn vreselijk voor een heer, die zijn gedachten tracht te ordenen. Die bel rinkelt steeds door de bonte mengeling van zijn levensloop heen, als je begrijpt wat ik bedoel..."

TOM POES EN HET MENGELDIER

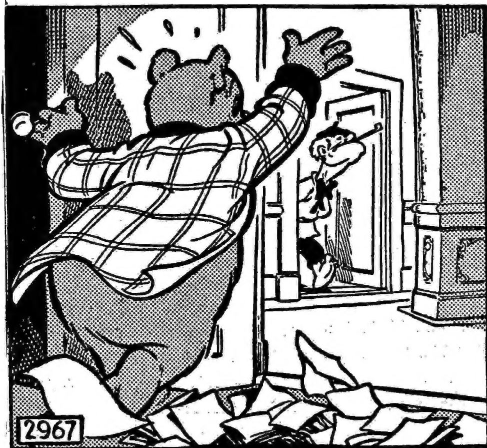

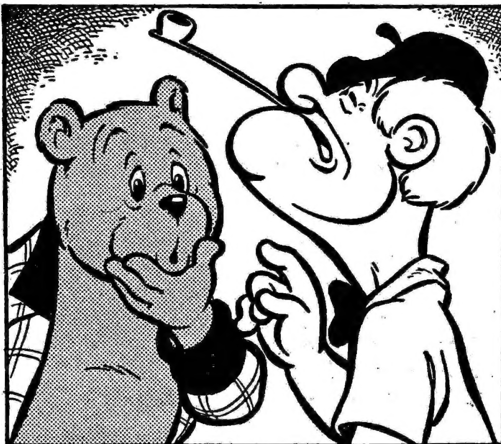
2966 „Geef me de encyclopedie even aan, Joost", sprak heer Bommel dromerig, „ik ben een paar kleinigheden een beetje vergeten". „Jawel, heer Olivier", zei de bediende, „welk deel wilt u hebben?" „Oh, dat geeft niet", hernam heer Bommel, „geef ze allemaal maar. Men heeft gegevens nodig als men zijn mémoires schrijft. Ik heb alles wel in mijn hoofd, natuurlijk, maar het is wat door elkaar gemengd, ik moet één en ander naslaan!" De trouwe knecht scharrelde overeind, stapelde een aantal kloeke banden op elkander en schuifelde daarmede behoedzaam tussen de papieren door. Toen hij echter halverwege het bureau was, werd er dringend aan de achterdeur gebeld. Er verscheen een wanhopige trek op zijn gelaat; gejaagd keek hij naar een ruimte om zijn last neer te zetten, doch toen hij die niet vond liep hij wankelend naar de keuken. Moeizaam schoof hij een knipte weg en keek om een hoekje van de prachtbanden om de late bezoeker te woord te kunnen staan. De schilder Terpen Tijn trad op ruwe wijze binnen.

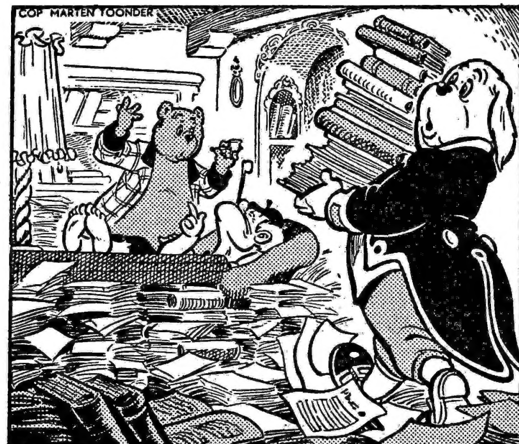
„Zo, makker", riep de kunstenaar, „ben je aan het lezen?" „Nee", zei Joost, zo waardig mogelijk vanaf de keukenvloer, „ik draag enkele boekwerken naar heer Olivier. Wat is er van uw dienst?" „Ik kom hier een beetje schuilen voor de storm, dat weet je toch?" zei Terpen Tijn. Hij plaatste zijn schildersgerei en zijn sandalen op het fornuis en wreef zich de handen. „Komaan!" hernam hij. „Waar zit dat bolle vleeslichaam? Woont hij in de keuken, tegenwoordig?" „Nee," zei de knecht, „hij..."

„Niet?" riep de ander uit. „Waarom moet ik dan aan de achterdeur komen en wat doe je hier dan met dat drukwerk?"

TOM POES EN HET MENGELDIER

2967. Heer Bommel verloor zijn geduld. Nadat hij enige tijd vergeefs op zijn naslagwerken had zitten wachten liep hij zuchtend naar de deur. „Joost!" riep hij. „Joost! Waar zit je toch? Wat doe je daar nu in de keuken? Hoe kan ik nu opschieten met mijn memoires wanneer jij met de gegevens door het huis draaft? Moet ik dan alles alleen doen? Heb je dan geen . . .?" Hij zweeg verbluft want in plaats van de ijverige knecht verscheen de verwaarloosde gestalte van Terpen Tijn in de gang. „W-wat betekent dit?" vroeg heer Ollie ontdaan. „Ik kom hier een poosje logeren", legde de kunstenaar uit, „de wind heeft mijn tentje weggeblazen en die regen is slecht voor de fijne trillingen van mijn geraamte!" „Maar . . . dat gaat zo maar niet!" zei heer Bommel. „Ik . . ." „Oho! riep de ander, „die bolle koppen denken altijd direct aan zaken doen. Nou, ik wil jouw vette hap en je onderdak niet voor niets hebben, makker! Ik schilder je een vibrerend portretje in ruil voor je burgermansgemakken!" „Hm!" prevelde heer Ollie peinzend. Hij bedacht, dat het al weer een hele tijd geleden was dat hij een kabinetfoto van zichzelf had laten maken en zijn blik viel als vanzelf op een lege plek aan de wand. „Een portret", hernam hij opklarend, „goed. Afgesproken! Joost! Joost! Waar zit je toch? Wat doe je toch steeds met die encyclopedie?" „Excuseer, heer Olivier!" begon de knecht. „Ik ben doende om . . ." „Goed, goed!" zei heer Bommel ongeduldig. „Maak even een bed voor heer Tijn in orde, Joost!" „Ja, doe dat!" riep de schilder. „Vers stro graag, dat geeft wat stuwing. En breng dan ook een bord augurken met wat suiker; ik heb vanavond nog niets gegeten".

TOM POES EN HET MENGELDIER

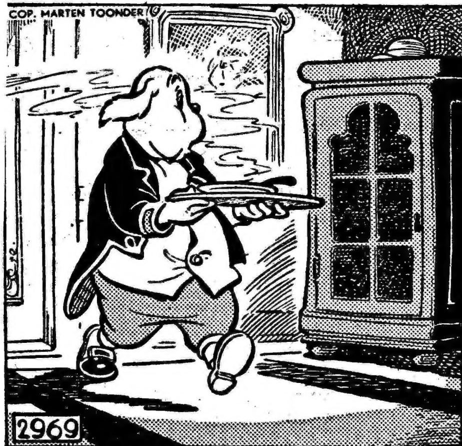

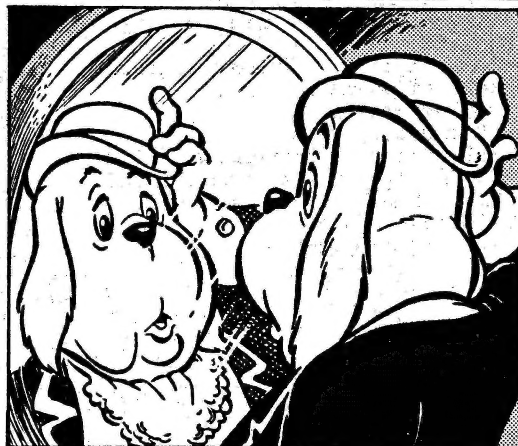

2968 „Berg mijn papieren maar op, Joost!" zei heer Ollie. Er komt vanavond toch niets meer van werken en bovendien hebben mijn herinneringen me afgemat." „Tot uw dienst, heer Olivier" zei de knecht hijgend. Hij zocht nog steeds naar een plek om de stapel boeken neer te zetten, maar hij slaagde daar niet in. „Kom," hernam heer Bommel, „laten we nu niet zo treuzelen. Het logeerbed moet ook nog worden opgemaakt en ik wil graag gaan slapen. Morgen moeten we weer fris zijn, want dan gaat heer Tijn een portret van mij schilderen."

„Ja-ja-jawel!" stamelde de ongelukkige bediende. „Ik-ikik... excuseer..." Met deze woorden struikelde hij over de papieren die op de grond lagen en stortte dreunend ter aarde. „Hola!" riep de kunstenaar, die het gedoe met de voeten op heer Bommel's bureau gadesloeg. „Je gebonk verstoort mijn vibratie. Haal liever een bordje augurken!" „Het is erg," zei heer Ollie zuchtend. „Men kan tegenwoordig niets aan zijn personeel overlaten. Eigenlijk zou men alles zelf moeten doen, maar wanneer men bezig is met het schrijven van mijn mémoires heeft men daar geen tijd voor, U weet hoe dat gaat." „Nee, dat weet ik niet" zei Tijn. „Ik heb mijn mémoires in mijn schedel en ik zou wel gek zijn om ze op te schrijven. Je moet wel een erg bolle eh... dinges zijn om zoiets te doen." „Ik ben geen bolle dinges" zei heer Bommel uit de hoogte. „Ik schrijf mijn belevenissen op omdat ze leerzaam zijn voor jonge lieden. En voor de geschiedenis natuurlijk. Kom, ik ga naar bed - en ik hoop, Joost, dat je je plicht verstaat. Welterusten!" Met deze woorden liep hij waardig de kamer uit.

TOM POES EN HET MENGELDIER

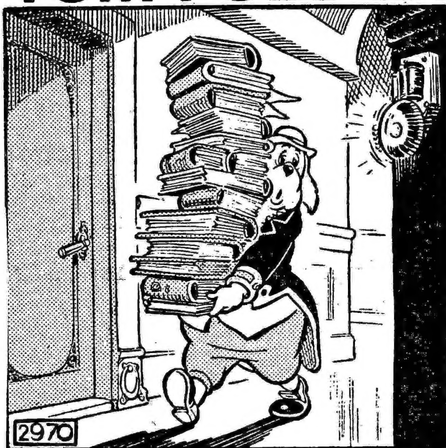

2969 Toen Joost de volgende morgen beneden kwam om het ontbijt klaar te maken verkeerde hij in een lodderige stemming. De vorige avond was hij nog laat doende geweest met het opruimen van heer Bommel's herinneringen, zodat hij slechts kort geslapen had. Bovendien was die slaap verstoord door nare dromen, waarin hij bedolven werd onder torenhoge stapels woordenboeken. Mismoedigd droeg hij dan ook de ontbijtpap naar het studeervertrek.

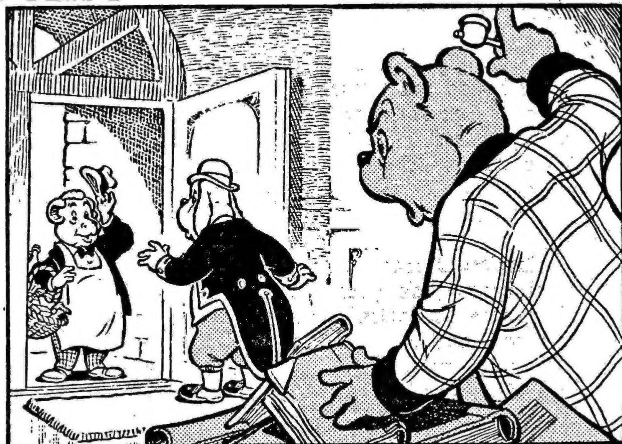
Doch zijn vervallen gelaat klaarde op toen hij daar de mooie, witte dophoed zag liggen, die hij de vorige avond van de marskramer gekocht had. „Inderdaad een vlot model, als ik zo vrij mag zijn," mompelde hij, terwijl hij de schaal neerzette. met eerbiedige vingers vatte hij daarop het hoofddeksel aan, schreed er mee naar de spiegel en plaatste het op de schedel.

„Ik vraag mij af," hernam hij peinzend, „of ik hem geheel recht of een tikkeltje schuin zal dragen? Een weinig scheef staat vlugger, maar in mijn positie..." „Wat doe je daar, Joost?" vroeg heer Bommel streng vanuit de deuropening. „Wat mankeert je om met een hoed op door het huis te lopen? Een witte dop nog wel! Je moest je schamen!" „Excuseer, heer Olivier," begon de knecht gekwetst, maar heer Ollie liet hem niet uitspreken. „Zet onmiddellijk dat ding af!" zei hij toornig. „Er zijn betere dingen te doen dan met een onrijpe kaas op het hoofd voor een spiegel te staan, als je begrijpt wat ik bedoel. Haal liever mijn woordenboeken en mijn aantekeningen. We gaan meteen weer aan de slag als mijn portret klaar is!"

TOM POES EN HET MENGELDIER

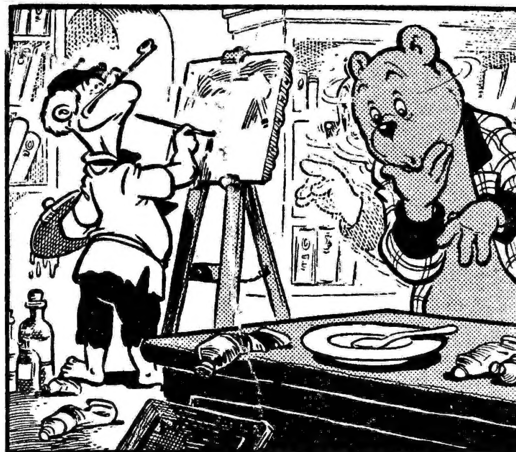
2970 Joost verwijderde zich met een lichte zucht. Hij kon er niet toe komen om zijn nieuwe hoed meteen af te zetten en zo kwam het dan ook, dat hij met een gedekt hoofd de boeken, die hij de vorige avond zo moeizaam had opgeborgen, weer uit de kast haalde. Terwijl hij hiermee doende was werd er gebeld. „Een ogenblikje", mompelde Joost, snel door de gang dribbelend, „ik kan maar één ding tegelijk doen, met uw welnemen". De bezoeker hield echter geen rekening met zijn moeilijkheden en voordat de bediende het vertrek bereikt had, belde hij voor de tweede keer. In hevige tweestrijd bleef de knecht staan, doch nu stak heer Ollie het hoofd uit zijn studeerkamer.

„Waarom doe je niet open, Joost?" riep hij. „Daar kan wel een belangrijk iemand voor mij zijn! Wat sta je daar toch te treuzelen met die hoed op! Schiet toch op!" Het plotselinge geluid van heer Bommel's boze stem deed Joost schrikken en bovendien begon het gesloof hem op de zenuwen te werken. Wankelend liet hij de boekwerken vallen en snelde naar de deur. Daar stond de kruidenier Grootgrut met een boodschappenmand. „Goede morgen", zei de handelaar vriendelijk. „Ik moest toevallig in de buurt zijn en ik dacht, kom, laat ik eens horen of meneer Joost nog iets nodig heeft. Ik heb overheerlijke spritskoek aangekregen..." „Niks spritskoek!" riep heer Bommel toornig van achter de gevallen boeken vandaan. „Hoe kan ik nu werken als iedereen maar door mij mémoires heenbelt?" „De volgende keer dan maar", zei de kruidenier haastig. „Ik houd niet van spritskoek!" riep heer Ollie. „En bovendien moeten leveranciers aan de achterdeur bellen".

TOM POES EN HET MENGELDIER

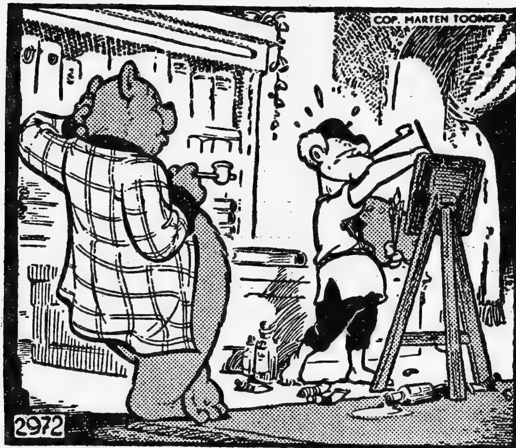

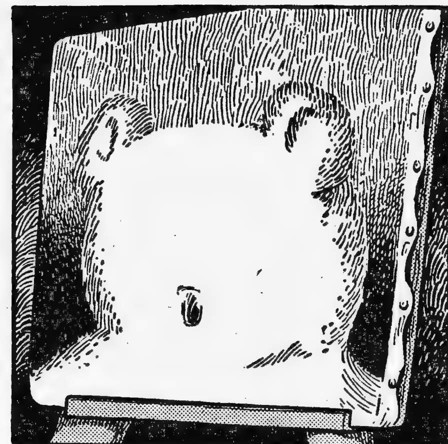

2971 De kruidenier Grootgrut begreep, dat het ogenblik voor zijn aanbieding overheerlijke sprits slecht gekozen was. Hij liep dus haastig heen en Joost sloot met een zucht de deur. „Onthoud het, Joost!" zei heer Bommel streng. „Leveranciers horen aan de achterdeur. Ik kan niet tegen dat gebel als ik bezig ben met het verzamelen van mijn gedachten. Dat wordt een ordeloze mengeling op die manier". „Zeer juist, heer Olivier," zei de knecht bedrukt. „En zet die hoed af!" vervolgde heer Ollie. „Ik wil dat ding niet meer zien!" De bediende gehoorzaamde en liep teneergeslagen naar de kelder om zijn hoofddeksel op te bergen. Heer Bommel trok intussen het gelaat in een vriendelijke plooi, terwijl hij de deur van het studeervertrek opende. Hij had zich plotseling herinnerd, dat de schilder Tijn zijn portret ging maken en hij begreep, dat het niet aanging om er dan ontstemd uit te zien. „Wat heeft een heer toch veel aan het hoofd", prevelde hij, binnentredend. „De huishouding ordenen, zijn mémoires schrijven en geschilderd worden. Maar kom aan, ik zal nu eerst even mijn havermout opeten, anders wordt die koud". Helaas, heer Bommel was te laat. De schilder Tijn had in enkele kloeke happen het voedsel tot zich genomen, zodat er nog slechts een leeg bord op het bureau stond. „M-mijn p-pap!" stamelde heer Ollie. „Hallo, makker!" riep de kunstenaar, die doende was met het bestrijken van een doekje. „Zever niet over die brij. Die ligt me zwaar op het geraamte en ik heb moeite met de trilling van de okers. Ga daar staan, dan zal ik je vibratie even... eh... dinges!"

TOM POES EN HET MENGELDIER

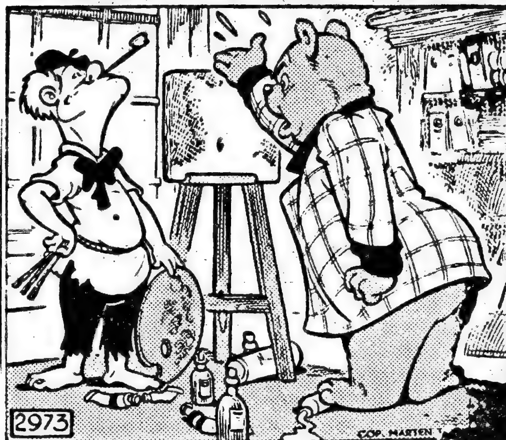

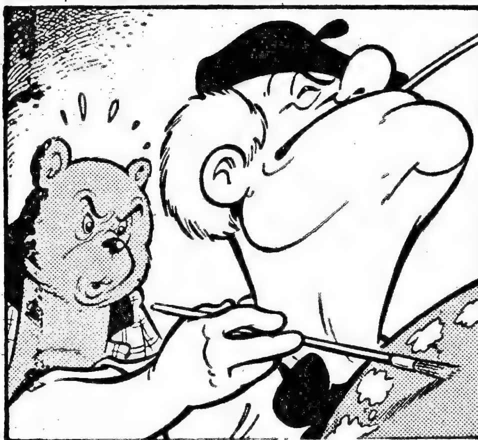
2972 Heer Bommel zette zich moedig over de teleurstelling van de opgegeten pap heen. Hij toverde een glimlach op zijn gelaat en ging in een schilderachtige houding tegen de wand staan. „Is het zo goed?" vroeg hij. „Ik bedoel,is de lichtval gunstig voor mijn wezenstrekken, als u begrijpt wat ik bedoel?" „Het is mooi, makker", zei de schilder, zonder op te kijken.

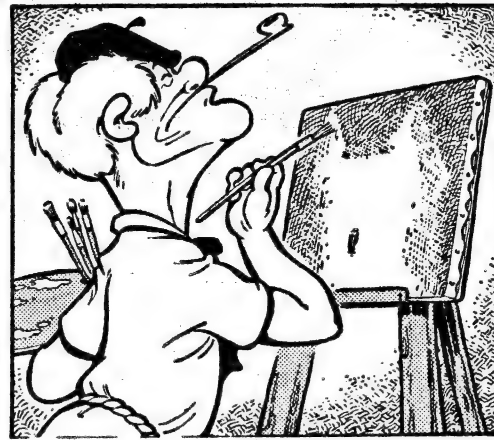
„Je lichtval is altijd goed, want ik ben niet van plan om wezenstrekken op je kop te zetten". „G-geen w-wezenstrekken?" riep heer Ollie verrast. „Hm... maar eh... ik bedoel, ik weet, dat wij Bommels lang jong blijven en weinig last van rimpels en zo hebben, maar men heeft als heer zijnde toch wel een soort trekken..."

„Trekken wel, maar geen wezen", verduidelijkte de kunstenaar, die ijverig doorschilderde. „Ik gooi alleen maar je trilling op dit doekje, vat je? Oogjes zijn goed en wel, maar oogjes zonder vibratie zijn alleen maar glazen knikkers. En ik schilder geen knikkers, ik leg jou vast! De bolle massa van je bevleesde eh... dinges!" „O,ja, juist!" mompelde heer Bommel. Hij begreep niet waar de ander heen wilde, maar hij had het akelige voorgevoel, dat er opnieuw een teleurstelling dreigde. „Wat bedoelt u eigenlijk met glazen knikkers?" hernam hij na enig peinzen. En wat is er met mijn bevleesde dinges. Zoiets zegt men toch niet tot lieden van mijn stand....?" „Hier", zei Terpen Tijn, het schilderij omdraaiend. „Dit bedoel ik! Het beste portret dat er ooit van jou op een spieraapje gezeten heeft. Een vermiljoen tussen veeltonige okers op verstarde sepia. Goed hé?" Er volgde een indrukwekkende stilte op deze woorden.

TOM POES EN HET MENGELDIER

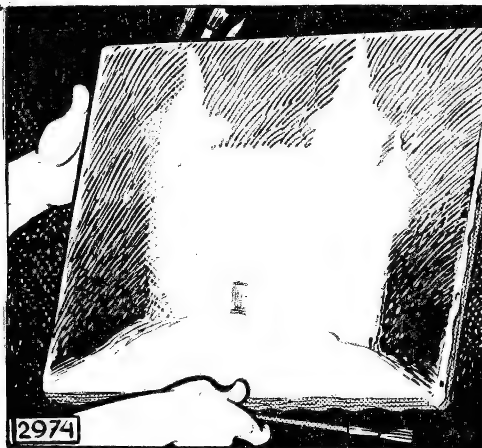

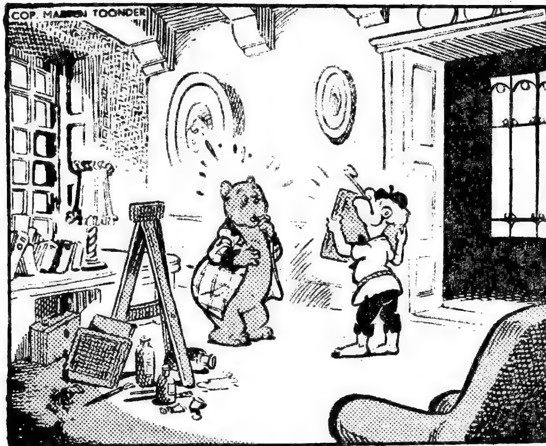

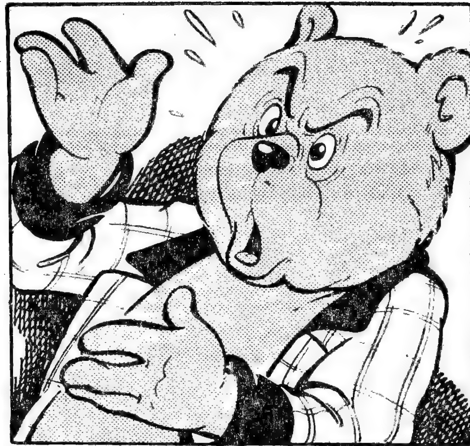

2973 Na de eerste ontroering vond heer Bommel zijn spraak terug. „Is dit mijn portret?" riep hij uit. „Die bruine bal? Het is héél droevig, heer Tijn! Heb ik u hiervoor gastvrij onthaald? Heb ik u hiervoor mijn ontbijtpap uit de mond gespaard? Waar is die fiere blik van een Bommel? Waar zijn mijn nobele trekken, als u begrijpt wat ik bedoel?" „Die zijn er niet", zei de kunstenaar kalmpjes, „en wat er niet is, kan ik niet maken. „Nou, maar dit neem ik niet!" riep heer Ollie in grote toorn. „Dit is een schandelijk bedrog! We hadden afgesproken, dat u een goed schilderij zou maken in ruil voor onderdak – en wat ik krijg is knoeiwerk!" „Jammer," zei Tijn, „ik hoopte dat je het mooi zou vinden, want dan was er een kans geweest op een beetje vibratie in je... eh... dinges. Maar nu je zó opvat, zal ik het stukje veranderen. Zeg maar wat ik er van maken moet, makker!" „Maak dan maar een aanzicht van slot Bommelstein", zei heer Ollie nurks. „Het portret van een heer schilderen is niet ieders werk, maar zo'n fraai, oud kasteel kan zelfs een kind tekenen". „Een aanzicht van Bommelstein..." mompelde de schilder. „Hm... dat is makkelijk. Zoals de bewoner trilt, trilt het huis. Het is te doen, want er hoeft niet veel aan te veranderen". En met deze woorden begon hij het portret met enkele rake streken aan te vullen. Heer Ollie klaarde weer wat op. „Een schilderij van Bommelstein kan ook heel mooi zijn", peinsde hij, „de rijke kleur van oude muren... de gastvrije poorten geopend... een vrolijk beweeg van komende en gaande gasten... ja, dat zou mijn goede vader zeker hebben goedgekeurd".

TOM POES EN HET MENGELDIER

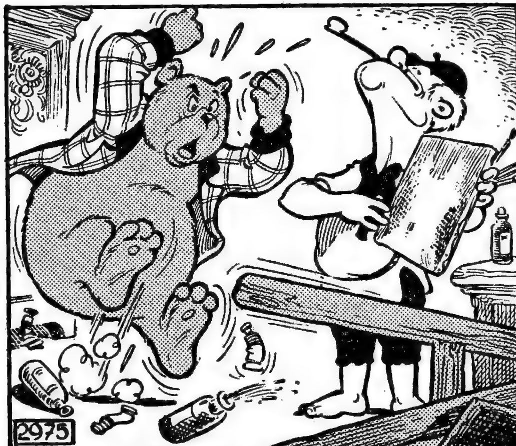

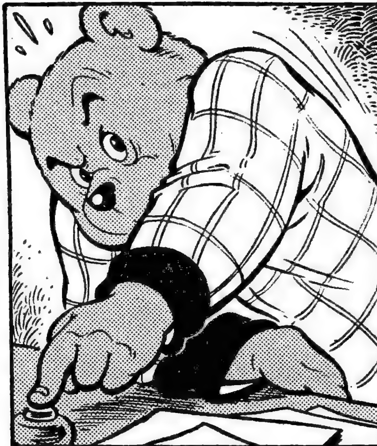

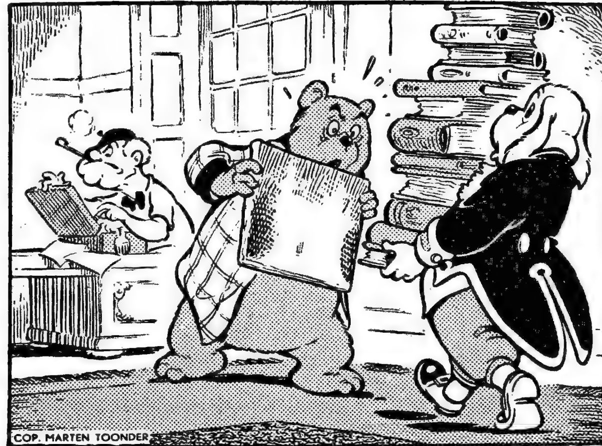

„Hier!" zei Terpen Tijn na enige minuten ingespannen werken. „Hier is je bolle burcht, makker!" Hij nam het doek van de ezel en hield het omhoog om heer Bommel het volle zicht op het meesterwerk te geven. Maar het was duidelijk, dat die er niet van genoot. „Is d-dat B-bommelstein?" vroeg hij met een geknepen stem. „Zoals je ziet!" bevestigde de kunstenaar. „Misschien vind je de indigo wat vaal maar dat ligt aan de vibratie". „Ach wat, indigo!" riep heer Ollie uit. „Het lijkt helemaal niet. Er zitten geen ramen in!" „Dat komt omdat je nooit naar buiten kijkt!" legde de schilder uit. „Je kijkt alleen maar naar binnen". „Wat een onzin!" hernam heer Bommel, rood aanlopend. „En waar is mijn mooie poort? De grote hoge ingangspoort, waar de gasten in- en uitlopen?" „Die is er niet", gaf Terpen Tijn toe, „die doet geen dienst. De leveranciers komen bij jou alleen maar aan de achterdeur". „Maar mijn gasten?", schreeuwde heer Ollie. „Mijn herenclubje en de lieden van de betere standen?" „Waardeloze vleesmassa's", zei de kunstenaar. „Die spelen geen rol. Het gaat om de leveranciers, makker. En ik zet alleen maar dingen op het doek die er op aan komen; vier muren waartussen je mémoires kunt schrijven wat torenwerk voor de pronk en een achterdeur!" „Het is knoeiwerk!" kreet heer Bomme. „Dit lijkt meer op een gevangenis dan op een slot van een heer!" „Je zegt het", kreet heer Bommel. „Dit lijkt meer op een gevangenis dan op een slot van een heer!" „Je zegt het", gaf Tijn toe. „Zo is het, makker, een gevangenis! Maar dat kan ik niet helpen! Dat komt door de trilling in je voze... eh... dinges!"

TOM POES EN HET MENGELDIER

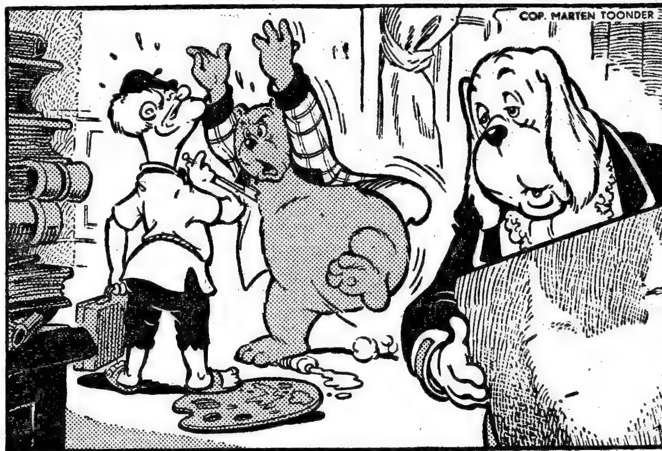

2975 „Dit neem ik niet!" riep heer Bommel, trillend van woede. „Ik heb u liefderijk opgenomen, ik heb mijn belangrijk werk voor u onderbroken en wat krijg ik daarvoor terug?" „Nou," vroeg de schilder Tijn, „wat krijg je daarvoor terug?" „Een slecht plaatje van Bommelstein!" kreet heer Bommel. „Misselijk is het! Een beledigend voor een heer van mijn stand!" „Zo!" zei de kunstenaar op sombere toon. „Het spijt me voor jou, makker! Ik verander niks aan dat doekje, totdat je inziet dat het de waarheid is!" „Nooit!" schreeuwde heer Bommel, terwijl hij woedend op de bel drukte. „Ik wil je niet meer zien! Ga weg!" „Ik ga al", zei Terpen TIjn droogjes, „En ik kom niet terug voordat je je vleesmassa een beetje laat vibreren". Met deze woorden begon hij zijn verfgerei op te bergen en hij keek zelfs niet op toen Joost verscheen. De trouwe bediende had de boeken weer opgeraapt en trad nu wankelend binnen. „Hebt u gebeld, heer Olievier?" vroeg hij bekommerd. „Ja," zei heer Bommel, „ik wil, dat je dit misselijke plaatje opruimt, Joost! Ik wil het nooit meer zien!" „Zeer juist", zei de knecht, „maar waar moet ik deze boeken laten?" „Zet ze ergens neer!" riep heer Olie. „Ik heb nu geen zin in boeken. Mijn gedachten vibreren te onrustig, als je begrijpt wat ik bedoel".

TOM POES EN HET MENGELDIER

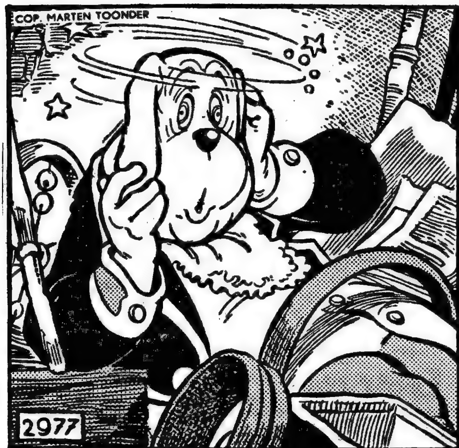

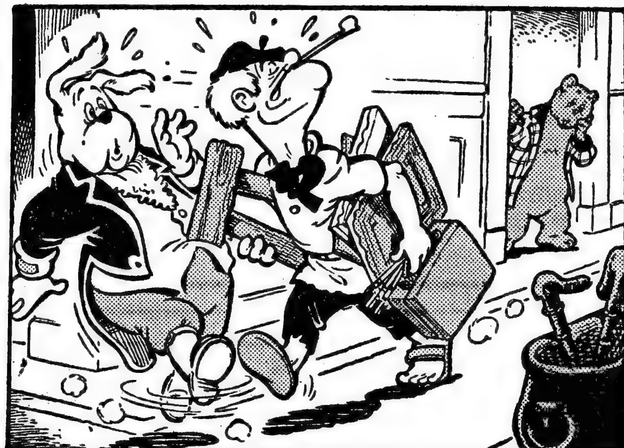

2976 Terpen Tijn had zijn koffertje gepakt en een verse pijp opgestoken. „Ik heb genoeg van jou en je grove trillingen!" sprak hij grimmig. „Ik ga weg en ik kom niet terug, voordat je inziet dat ik een meesterwerk voor je geschilderd heb, makker!" „Nooit!" riep heer Bommel rood. „Het is een belediging! Berg het ver weg, Joost!" „Tot uw dienst, heer Olivier", mompelde de bediende. Hij had de boeken op het bureau opgetast en liep nu met lome tred de kamer uit. „Dit alles wordt me te veel", sprak hij tot zichzelf. „Dat wij onze mémoires schrijven is nog tot daar aan toe, maar al dit loopwerk houd in niet vol! Ik draaf heen en weer met naslagwerken, ik moet de leveranciers te woord staan en daar tussen door ook nog schilderstukjes opruimen". Zo pruttelende begon hij in de half duistere kelder af te dalen. Nu was dat de plaats waar de heer Bommel zijn afdankertjes en souvenirs bewaarde. Daar lag het speelgoed waarmee hij als kleur gespeeld had en daar waren de cahiers uit zijn schooltijd opgetast. Uit al deze rommel wilde hij zijn gedenkschriften samenstellen en dit was dan ook de reden, dat het hier nooit werd opgeruimd. Daarvan werd Joost nu echter het slachtoffer. Halverwege de trap gekomen gleed hij uit over een vergeten rolschaats, zodat hij met een groot gerucht in de oude herinneringen terecht kwam.

TOM POES EN HET MENGELDIER

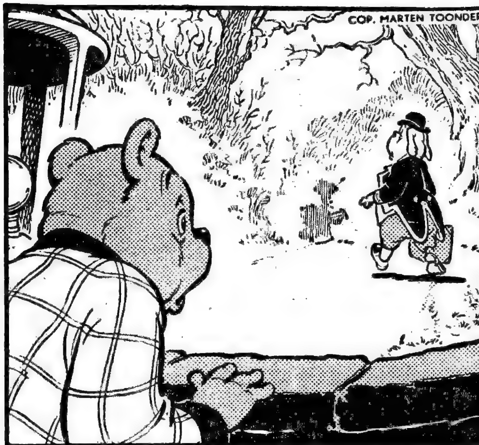

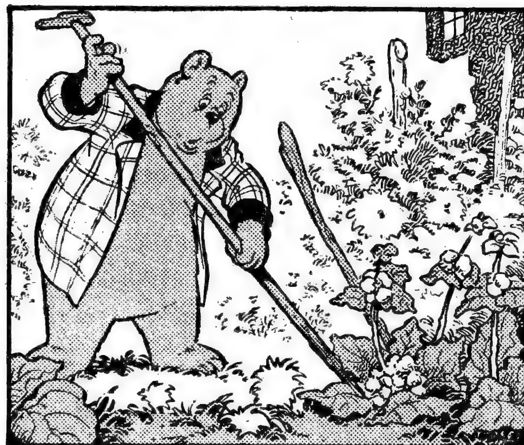

2977 De arme Joost kwam onder groot tumult op de keldervloer terecht – tussen de oude herinneringen van heer Bommel. Het schilderij was hem uit de handen gevlogen en lag nu ergens tussen de rommel. Maar de brave bediende had geen belangstelling meer voor het vreemde kunstwerk. „Dit is de laatste druppel, als ik zo vrij mag zijn", kreunde hij, terwijl hij zich langzaam uit het speelgoed en de snuisterijen ophief. „Dit houdt men niet vol – ik ben geheel bont en blauw gebeukt, wanneer ik mij zo uit mag drukken. Ik moet een weinig op mezelf passen!" Zo prevelende beklom hij de trappen en begaf zich met moeilijke stappen naar heer Bommel's studeervertrek. Bij de hoek gekomen kwam hij echter in onzachte aanraking met de schildersezel van Terpen Tijn. Deze ruwe figuur keek niet uit waar hij liep – en dat kwam omdat hij over zijn schouder heen naar heer Ollie keek. „Je weet het dus, makker!" riep hij. „Ik kom niet terug voordat je inziet, dat het schilderij een meesterwerk is en tot zo lang voorspel ik je een rare tijd! De trillingen zullen je vreemd door het vlees vibreren!" L-laat d-die m-meneer uit, Joost! riep heer Ollie met schrille stem. Maar de trouwe knecht gehoorzaamde niet. „Excuseer, heer Olivier", sprak hij met geknepen stem. „Het wwordt mme ttevveel, mmet uw wwelnemen. Ik vvoel mme vverplicht mmijn ontslag tte nnemen!"

TOM POES EN HET MENGELDIER

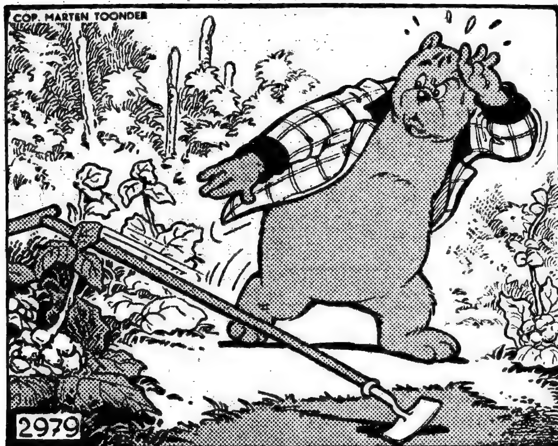

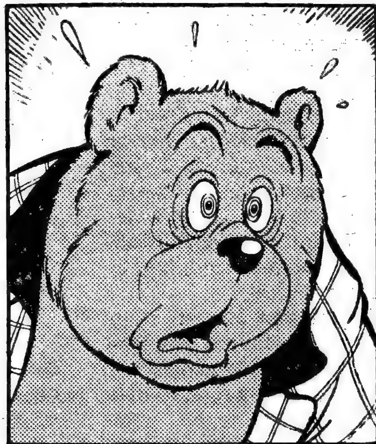

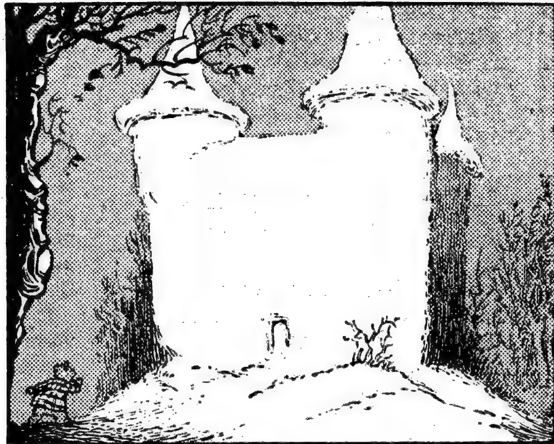

2978 Heer Bommel stond enige tijd verbijsterd in de gang, maar toen Joost hem met een koffertje passeerde om heen te gaan werd het hem te machtig. „Hoe moet dat nu?" riep hij gebroken. „Iedereen loopt weg en laat mij alleen! Hoe moet het nu verder met mijn mémoires?" „Uw mémoires", zei Joost, „zitten mij tot de boordeknoop, als u mij toestaat. Het is een bende en in zo'n troep kan ik niet werken." „Maar Joost toch!" stamelde heer Ollie. „Dat kun je toch niet menen? Zó grof kan je toch niet zijn?" „Jawel, heer Olivier", zei de knecht beheerst. „De maat is vol en dan slaan de remmen los. Daarom is het beter dat ik ga, als ik zo vrij mag zijn. Goededag!" Met deze woorden lichtte hij de hoed en schreed het tuinpad af. Daar stond heer Ollie nu, eenzaam en ontredderd. Doch langzamerhand vermande hij zich. „Goed dan", prevelde hij, „een Bommel weet zich ook te redden als de wereld zich tegen hem keert. Ik ga een weinig in de tuin werken om mijn gedachten te ordenen en daarna begin ik met frisse moed weer aan mijn herinneringen". Zo gezegd, zo gedaan. Heer Ollie haalde een schoffel uit de schuur en begaf zich naar een bed chrysanten waar hij heel trots op was. in dit bed had Joost vroeger bloemkolen gekweekt en aangezien deze bloemkolen zich moeilijk lieten verdrijven, moest het bed voortdurend gewied worden om de chrysanten een kans te geven.

TOM POES EN HET MENGELDIER

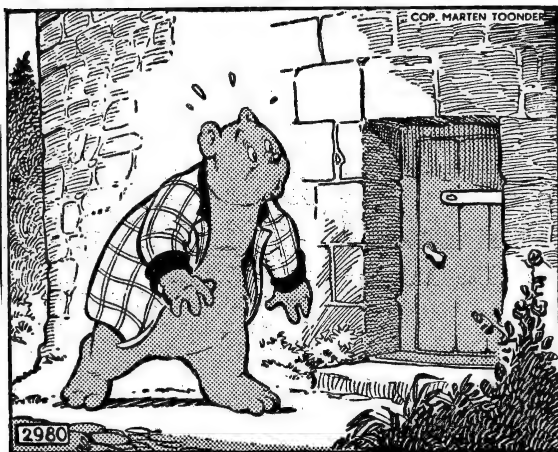

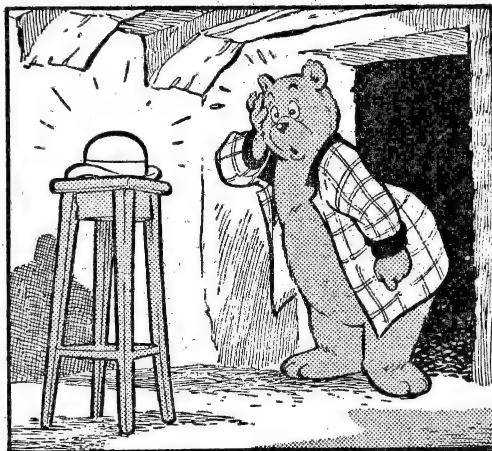

2979 Heer Bommel wiedde een poosje vol ijver. Maar omdat er meer bloemkolen in zijn chrysantenbed waren dan hij gedacht had, had hij er al gauw genoeg van. „Volgende keer verder", prevelde hij, zich het voorhoofd afwissend. „Het werk heeft mijn bloed sneller doen stromen en er is menige gedachte bij mij opgekomen die ik in mijn boek verwerken kan. Wat al herinneringen waar men als eenzaam heer op drijven kan in de stormen des levens, als iemand begrijpt wat ik bedoel..." Met deze woorden wierp hij de schoffel weg en wendde zich om, om weer naar binnen te gaan. Maar toen zakte zijn mond open en staarde naar slot Bommelstein terwijl hem een vreemde kreet ontsnapte. Geen wonder. Het fraaie gebouw was geheel veranderd. In plaats van de gastvrije poort en de hoge vensters was er slechts een achterdeurtje zichtbaar, dat midden in de dreigende grauwe muur zat. Voor oplettende lezertjes zal het duidelijk zijn, dat Bommelstein het uiterlijk van Terpen Tijn's schilderij had aangenomen. Dit ontging ook hier Ollie niet. Hij begreep, dat hij het slachtoffer van een afschuwelijke gebeurtenis was geworden en terwijl hij met knikkende knieën naar het bouwwerk wankelde werd hij bestormd door bozen voorgevoelens. „Hoe v-vreselijk..." stamelde hij. „Wa-wat is er nnu aan de hhand? Als de ggevel er zzó uitziet, hoe zal het dan van bbinnen zijn?"

TOM POES EN HET MENGELDIER

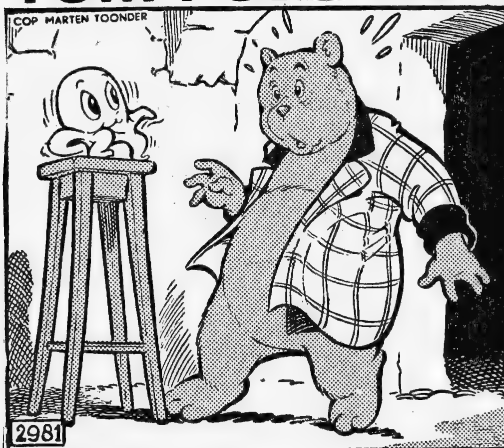

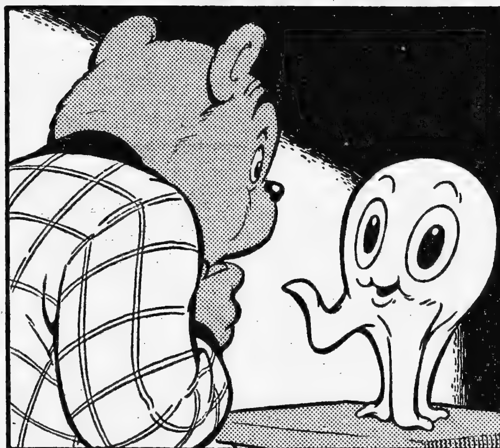

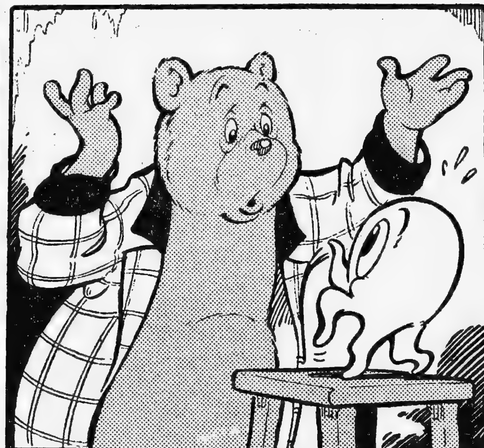

2980 Heer Ollie had zich vol bange voorgevoelens naar de gevel van Bommelstein begeven. Daar stond huij nu verwilderd voor de enige ingang die er overgebleven was. „H-hoe komt de ach-achterdeur aan de voorkant?" stamelde hij. „Of is d-dit de achterkant? M-maar als dit de achterkant is, waar is dan de voorkant gebleven?" Hij wreef zich het voorhoofd en sloot vermoeid de ogen. „Ik droom zeker", hernam hij, „d-dit kan niet wáár zijn. Dat komt ervan wanneer men door iedereen verlaten wordt, teveel eenzaamheid is niet goed voor een heer. Maar het gaat misschien wel over als ik even rustig blijf staan". Het ging echter niet over. Toen hij de ogen weer opende stond hij nog steeds voor het achterdeurtje – en daar hij inzag dat er iets gedaan moest worden, stak hij een hand uit en draaide de knop om. Hij trad binnen. Het was zoals hij gevreesd had: niet alleen van buiten maar ook van binnen was het oude slot geheel veranderd. In plaats van de ruime hall strekte zich nu een nauwe, eindeloze gang voor hem uit en die begon hij met onzekere voeten af te lopen. „Hoe vreselijk is dit!" prevelde hij ontredderd. „Het moet een betovering zijn. Dat komt ervan wanneer men zijn portret laat schilderen door iemand als Terpen Tijn! Ach, ik hoop dat het een les is voor alle jonge lezertjes: vertrouw nooit een vibrerende kunstenaar! Maar voor mij is het te laat..." Zo mompelende was hij aan het einde van de gang gekomen en betrad nu een klein vertrek. In het midden daarvan stond een hoog tafeltje en daarop mag de nieuwe, witte dophoed van Joost!

TOM POES EN HET MENGELDIER

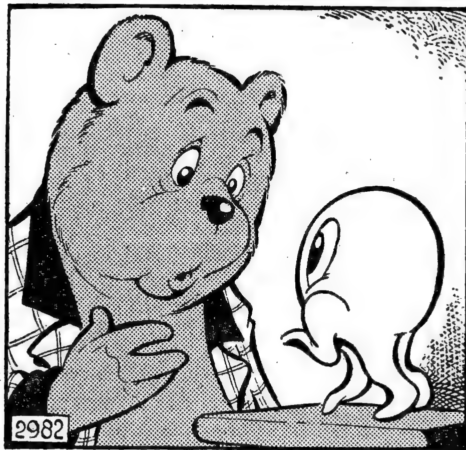

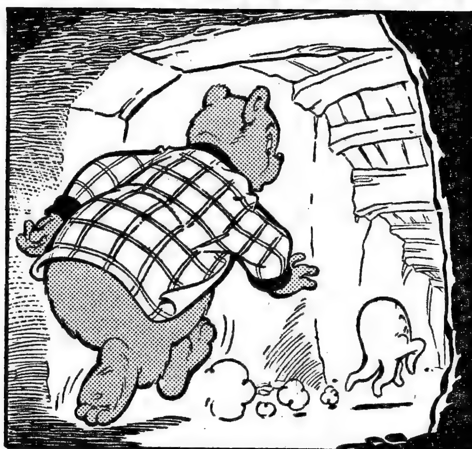

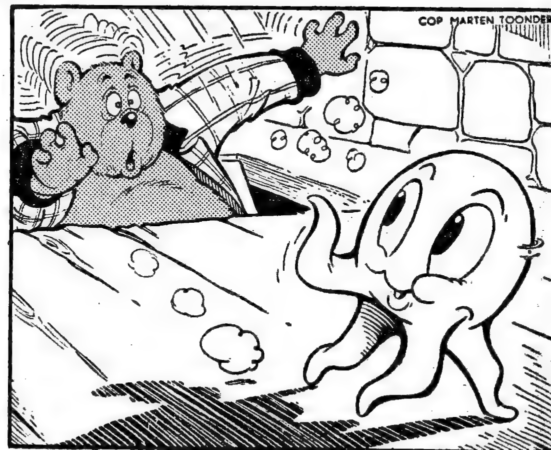

2981 Terwijl de heer Bommel ontdaan naar de witte dophoed stond te staren, veranderde het hoofddeksel enigszins van vorm. De rand splitste zich in vieren en in de bol verschenen twee oogjes, die hem monter aankeken. „Een b-beest", kreet heer Ollie. „Mij wordt ook niets bespaard: mijn huis is Bommelstein niet meer en de hoed van Joost is een eng beest! Dit is vreselijk...." „Geen beest", sprak de gewezen hoed. „Een dier, een mengeldier, om nauwkeurig te zijn". „Een wat?!" riep heer Bommel beverig. „Een meng-mengeldier? Wa-wattistat?" „Kom, kom", hernam de vreemde verschijning, „Ik houd mij bezig met het mengelen van uw gedachtenleven en uw herinneringen onder in de kelder. U weet wel, de rommel die daar ligt". „O," zei heer Bommel, „maar dat deed Joost toch? Ik bedoel, ik mengel natuurlijk zèlf mijn gedachten, maar Joost hielp mij wel eens toen hij er nog was, als u begrijpt wat ik bedoel. Ik heb nooit gemerkt, dat zijn bolhoed meewerkte. „Ik ben nog maar pas bezig", verklaarde het mengeldier. „Ik ben met die almanakken-marskramer meegekomen. Zodoende". „O, zodoende", herhaalde heer Ollie peinzend. Hij klaarde enigszins op. „Dan sta ik dus niet helemaal alleen", zei hij. „Als u zich bezig houdt met mijn herinneringen, kunt u me mooi helpen met mijn mémoires". „Natuurlijk!" riep het beestje vrolijk. „Daar ben ik immers voor? Komaan, aan het mengelen! Waar wachten we op?"

TOM POES EN HET MENGELDIER

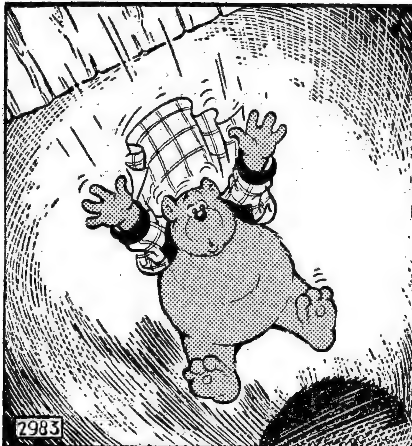

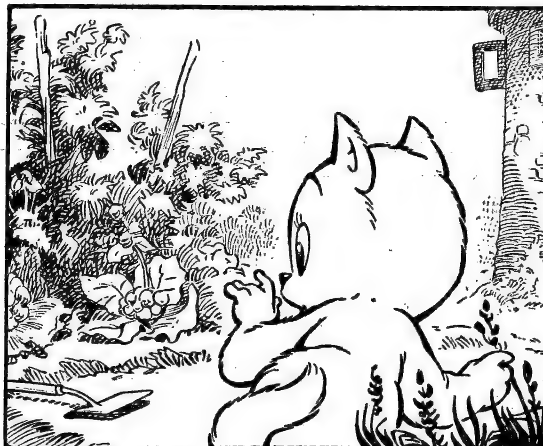

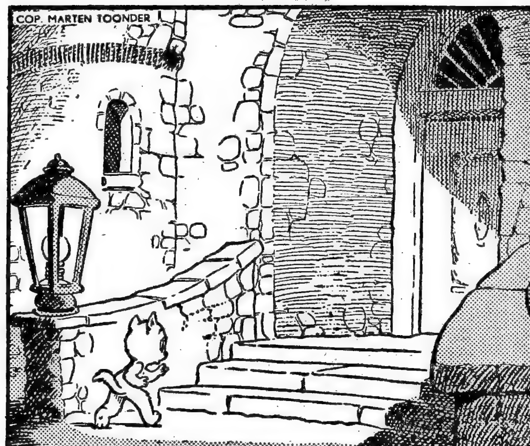

2982 „Maar alles is weg," zei heer Bommel treurig. „Mijn huis is helemaal veranderd. Ik weet niet, hoe dat zo gekomen is, maar ik vermoed, dat de schilder Tijn er de hand in heeft." „Ja, dat gaat zo," zei het mengeldier, „wanneer men ernstig mengelen wil, moet men zich niet met kunst inlaten." „Maar nu is het te laat!" riep heer Ollie klagelijk. „Mijn papieren zijn weg, mijn boeken, mijn aantekeningen en zelfs zijn herinneringen zijn weg. Een kale gang is alles wat mij overblijft." „Geen nood," sprak het beestje, handig van zijn voetstuk klimmend. „Ik weet de weg; dat is mijn taak. Volg me over de gouden drempel, Bollibé, dan zal ik je naar je papieren brengen." „Mijn naam is Bommel," sprak heer Ollie, doch de ander luisterde niet. Opgewekt liep hij een laag gangetje in dat nog dieper in het vreemde gebouw leidde. „Olivier B. Bommel!" herhaalde heer Ollie hem volgend. „Ik ben een heer van stand en dat maakt het voor mij moeilijk om me in de verandering van mijn slot te schikken. het is héél bitter!" „Het leven geeft en het leven neemt," riep het mengeldier over zijn schouder. „Het is een bonte mengeling, dat maakt het juist zo interessant. Kijk, nu moeten we hier ergens naar boven. Je moet wel even uitkijken, Bollibé, want als men naar boven wil, moet men oppassen voor valluiken." Deze waarschuwing kwam echter te laat. De grond zakte plotseling onder heer Bommel weg, zodat hij met een kreet in de diepte verdween.

TOM POES EN HET MENGELDIER

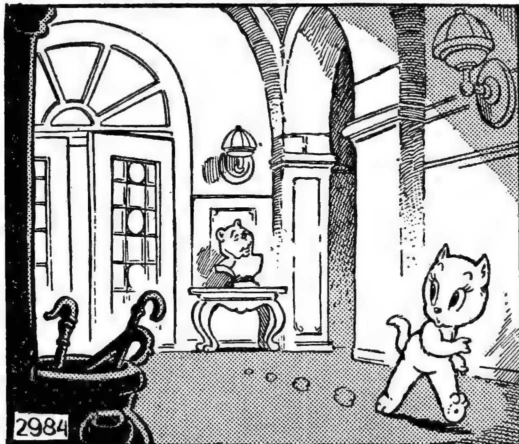

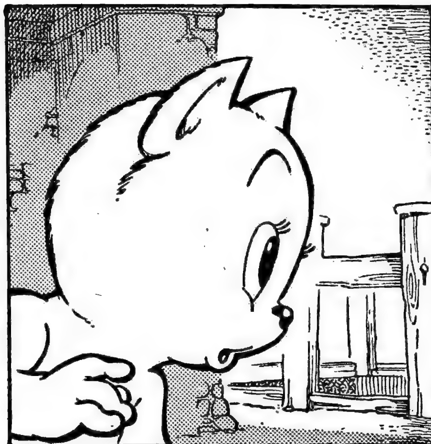

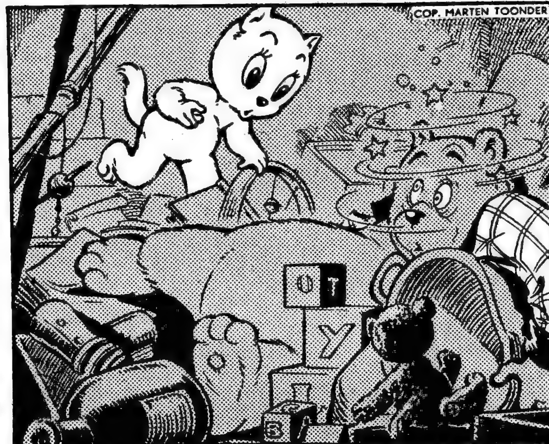
2983 Het goede Bommelstein was wel erg veranderd. Niet alleen dat er nu nauwe gangetjes liepen waar vroeger ruime zalen waren geweest, maar ook het valluik waar heer Bommel doorzakte, was hem geheel onbekend. Met een kreet stortte hij naar benden. Hij viel en viel en de bodem was niet te zien, zodat er gevreesd moet worden dat dit een bodemloze put was. Nu wilde het geval, dat Tom Poes juist langs het slot kwam wandelen. „Kom," dacht hij, „ik zou heer Ollie best eens een bezoek kunnen brengen. Het is al weer een tijd geleden dat ik hem gezien heb en Grootgrut zegt, dat hij zo zenuwachtig deed vanmorgen. Misschien kan ik hem ergens mee helpen." Hij stapte dus de tuin binnen en daar viel zijn blik al meteen op de weggeworpen schoffel bij het chrysanten-bed. „Er heeft iemand in de tuin gewerkt," stelde Tom Poes schrander vast. „Maar die iemand is ineens weggelopen. En de voordeur van Bommelstein staat ook open. Er zal toch niets gebeurd zijn?" Een beetje ongerust beklom hij de stoep en keek naar binnen.

Maar alles zag er uit zoals altijd. Het enige vreemde was de doodse stilte die in de hal hing; zelfs het potten- en pannengerammel van Joost was niet als achtergrondgeluid te horen. „Hier is iets niet in orde," zei Tom Poes tot zichzelf, terwijl hij naar binnen ging.

TOM POES EN HET MENGELDIER

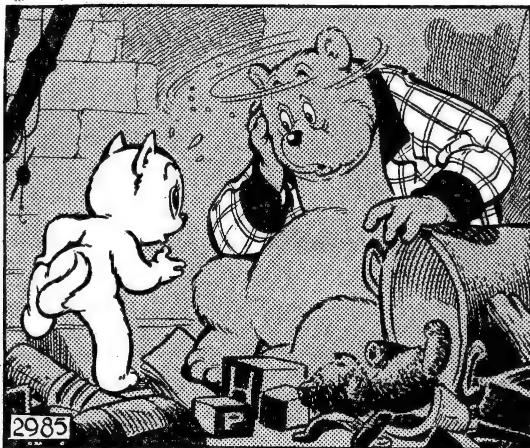

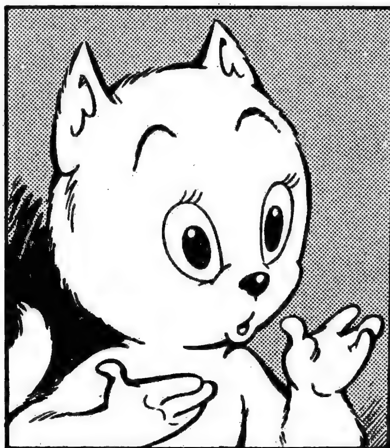

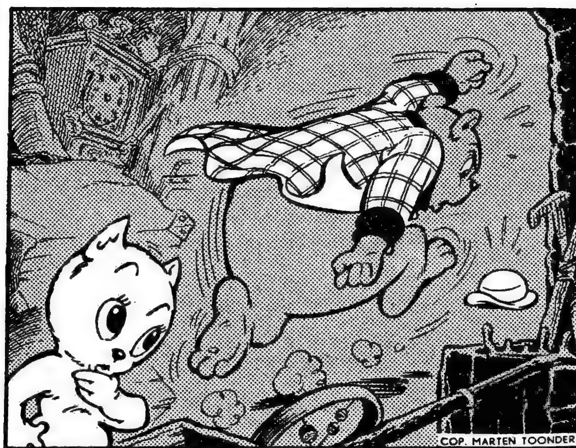

2984 Tom Poes liep door de gang terwijl hij oplettend om zich heen keek. Er was niemand te zien; heer ollie's studeerkamer was leeg en ook in de keuken ontbrak het vreedzame gerucht van de werkzaamheden van Joost. Het huis scheen geheel verlaten te zijn en Tom Poes stond aarzelend stil en keek naar de grijze schaduwen die het oude gebouw vulden. „Er is iets niet in orde," zei hij bij zichzelf. „Hier hangt iets in de lucht." Op dat moment klonk er vlak bij hem een krakende slag, die akelig door de lege gang galmde. Zonder zich te bedenken rukte Tom Poes de deur open en snelde de trap af naar de kelder, waar het lawaai vandaan was gekomen. Aan de voet van de smalle treden lag heer Bommel kreunend tussen de rommel en alles wees er op, dat hij van de trappen was gevallen. „Heer Ollie!" zei Tom Poes angstig, „hebt u zich pijn gedaan?" „Ik. ikkik. ik ga dood." stamelde heer Bommel met dikke stem. „Ik ben gevallen. door een valluik., dit overleef ik niet!" „Zó erg is het niet,„ suste Tom Poes. „U hebt natuurlijk het evenwicht verloren tussen de bende die hier ligt. Het moet hier hoog nodig eens worden opgeruimd!" Heer Ollie sloeg de ogen op en keek lodderig om zich heen. „Bende?" herhaalde hij klagelijk. „Dit zijn oude herinneringen, jonge vriend! Die ruimt men niet op. Dit is alles mengelwerk in behandeling." „Wàt is dit?" vroeg Tom Poes ongerust. „Mengelwerk in behandeling," zei heer Bommel. „Ik was er juist naar aan het zoeken - met het mengeldier."

TOM POES EN HET MENGELDIER

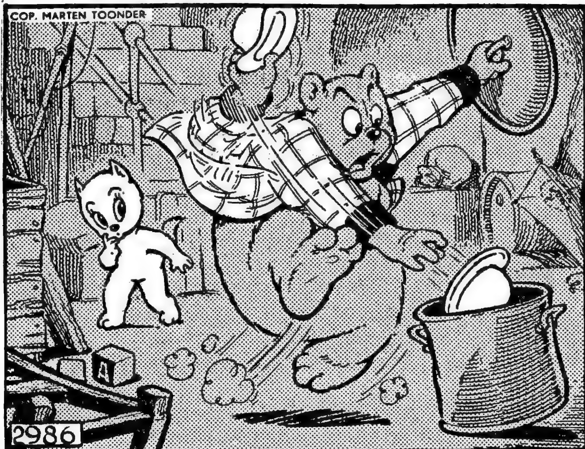

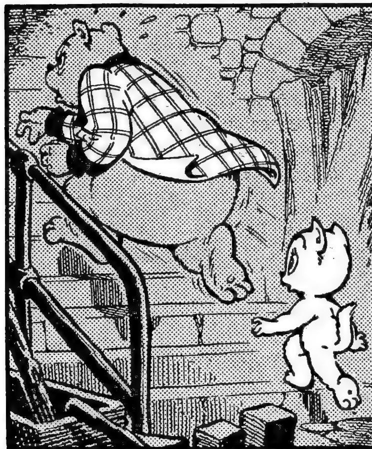

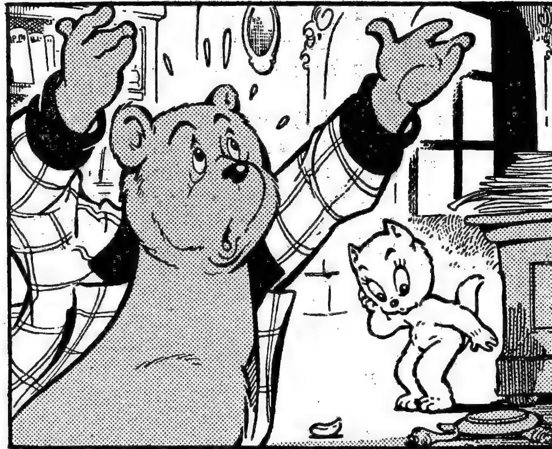

2985 Tom Poes begon ongerust te worden over de gezondheid van zijn vriend, want hij meende dat de val van de trap zijn verstand geschokt had. „Kom," zei hij, „laten we naar boven gaan, dan zal ik een ijsblaas voor u klaarmaken en dan gaat u lekker onder de wol." „Wàt wol?!" riep heer Olie uit. „vertel me liever hoe ik hier kom? Waar is het mengeldier?" „Er is geen mengeldier," zei Tom Poes zachtzinnig. „U bent in de kelder gevallen tussen de rommel. Héél gewoon." „Gewoon?!" kreet heer Bommel. „Er is hier niets gewoon! Mijn slot is veranderd, mijn herinneringen zijn weg, ik ben door een valluik gevallen en jij zegt, dat alles gewoon is. Hoe vreselijk is dit alles." „Wees nu toch rustig!" vermaande Tom Poes. „U bent waarschijnlijk op uw achterhoofd gevallen en nu ziet u alles een beetje vreemd. U moet rust houden, heer Ollie!" „Rust?!" riep heer Bommel met krachtige stem. „Ik moet aan het werk! Ik ben bezig met het schrijven van mijn mémoires en daarom zoek ik mijn aantekeningen bij elkaar om ze te schiften in afgekeurd mengelwerk en mengelwerk in behandeling." „Het enige mengelwerk dat er is, zijn uw hersenen," zei Tom Poes, „en een mengeldier ken ik niet." Heer Ollie sprong op. „Ken je het mengeldier niet?" riep hij. „Nu, daar ligt het!" En met die woorden snelde hij op de witte bolhoed af, die een eindje verder op de grond lag. „Het is erger met hem dan ik dacht," prevelde Tom Poes, „dit is een geval voor een zenuwarts".

TOM POES EN HET MENGELDIER

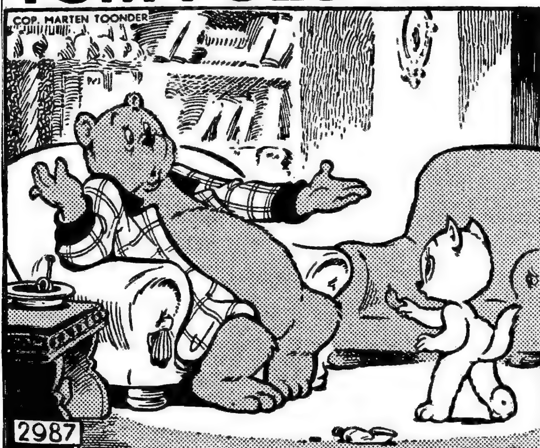

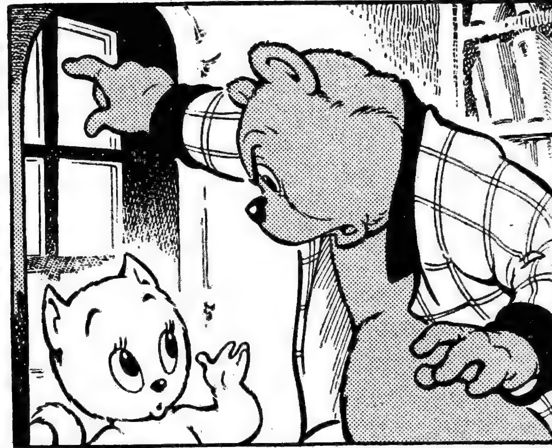

2986. Heer Bommel stortte zich op de witte bolhoed en wierp het hoofddeksel met grote kracht in een vuilnisvat. „Daar!", riep hij. „Daar hoor je thuis! Ik wil hier geen mengeldier hebben!" „Dat is geen dier, heer Ollie!", zei Tom Poes kalmerend. „Dat is een hoed – van Joost, denk ik, want die houdt van kaasbolletjes." „Je praat naar je verstand hebt!", bulderde heer Bommel. „Dat ding verandert in een beest, wanneer Bommelstein verandert. En dan laat het mij in een valluik vallen!" Het is geen wonder, dat Tom Poes zich ernstig zorgen maakte over heer Ollie's toestand. „Alles is toch prettig en gewoon?", vroeg hij kalmerend. „Er zijn hier geen valluiken en Bommelstein verandert niet. U verbeeldt zich dat maar." Heer Ollie luisterde niet. Hij stampte de trap op en liep zijn studeerkamer binnen. „Alles komt van Joost!", riep hij uit. „Die heeft mijn papieren opgeborgen en toen heeft hij ontslag genomen. Nu kan ik mijn herinneringen niet meer vinden." „Is Joost weg?", vroeg Tom Poes. „Dat is vervelend! Maar ik wil u wel helpen, hoor. Ik . . ." Hij zweeg plotseling, want zijn blik viel op een lege verftube, die daar naast een augurk op de grond lag. „Heer Bommel heeft bezoek gehad", dacht hij. „Dat kan alleen maar Terpen Tijn geweest zijn – en wanneer die hier geweest is kan men van alles verwachten. Misschien zit er dan toch iets in dat vreemde verhaal van heer Ollie."

TOM POES EN HET MENGELDIER

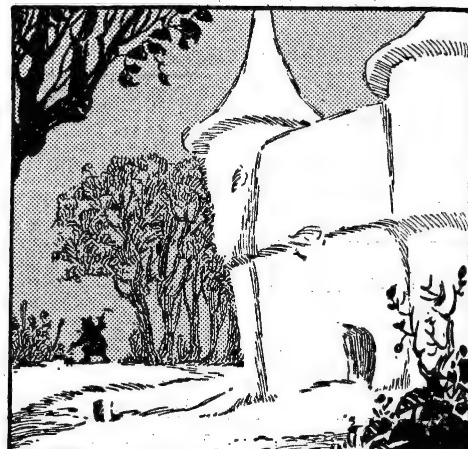

2987. Tom Poes raapte de augurk op en liep ermee naar heer Ollie. Die was uitgeput in een stoel gevallen en staarde glazig voor zich uit zonder aandacht aan zijn jonge vriend te schenken. Toen Tom Poes hem echter plotseling de vrucht voorhield, schrok hij op. „Ga weg met dat vieze ding!", zei hij gemelijk. „Hebt u bezoek van Terpen Tijn gehad?", vroeg Tom Poes. „Ja!", riep heer Bommel uit. „Hij heeft een schilderij van Bommelstein gemaakt – en dat is de schuld van alles! Ik wil niets meer over die knoeier horen! Die . . . eh . . . dinges!" „Waar is dat schilderij?", hield Tom Poes aan. „In de kelder!", snauwde heer Ollie. „Maar je hoort toch, dat ik er niets meer over wil horen?" „Hm!", zei Tom Poes. Hij voelde dat hij op de goede weg was en hij liet zich niet afschepen. „Wat was dat voor een schilderij?", vroeg hij. „Mag ik het eens zien?" „Nee!", loeide heer Bommel. „Hoor je niet, wat ik zei? Ik wil er . . ." „U wilt er niets meer van horen", vulde Tom Poes aan, „maar dat is dom. U weet toch dat de schilderijen van Terpen Tijn eigenaardig zijn? Ze kunnen een heel rare uitwerking hebben." „Hou op!", bulderde heer Ollie. „Zie je niet, dat ik aan het einde van mijn krachten ben? Breng die augurk naar de zuurkast en ga weg! Laat me met mijn smart alleen!"

TOM POES EN HET MENGELDIER

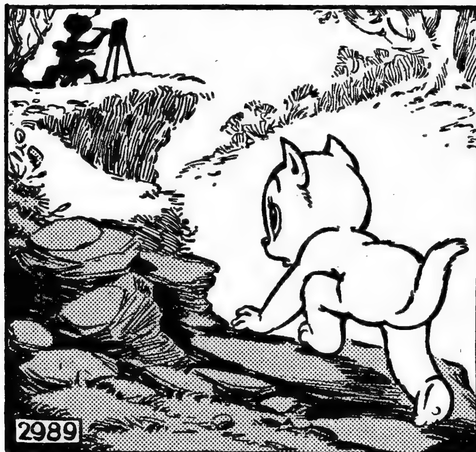

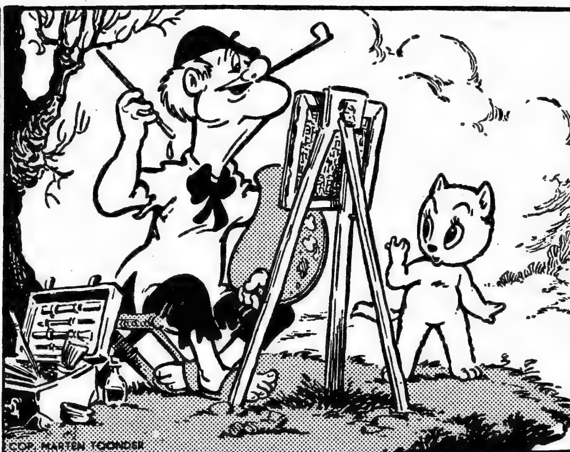

2988. Tom Poes begreep, dat hij heer Bommel beter alleen kon laten. „Hij is overspannen", dacht hij. „Tegen mij wil hij niet praten, maar Terpen Tijn weet er meer van – dus die ga ik zoeken. Dat is de enige manier, lijkt me." Met die gedachte liep hij de tuin uit, en toen was heer Bommel weer alleen. „Misschien had ik hem niet moeten laten gaan", mompelde heer Ollie, hem naogend. „Er gebeuren te veel vreemde dingen wanneer men alleen is." Bekommerd slofte hij naar zijn chrysanten-bed en staarde naar de weggeworpen schoffel. Toen vermande hij zich. „Komaan, ik ga wat wieden", sprak hij tot zichzelf. „Er staat nog heel wat opgeschoten bloemkool en bovendien moet ik nodig een beetje tot rust komen. Mijn gedachten lopen me uit de hand. Ollie, jongen, zei mijn goede vader altijd, er is niets zo goed als eerlijke arbeid, wanneer je zorgen hebt – en daar houd ik mij aan." Zo prevelend ging hij aan het werk en al wiedende verdween de herinnering aan het mengeldier en aan de bodemloze put uit zijn gedachten. Hij begon zelfs weer zin in het schrijven van zijn memoires te krijgen. Maar helaas, wanneer hij achter zich gekeken had, zou hij gezien hebben, dat er nog geen einde aan zijn zorgen gekomen was.

TOM POES EN HET MENGELDIER

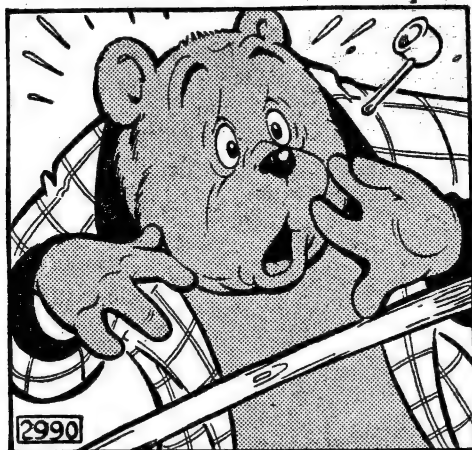

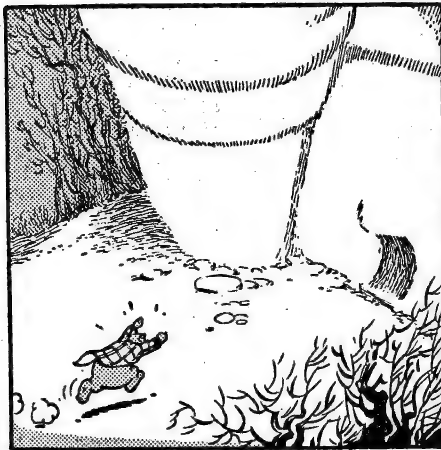

2989. Tom Poes zocht urenlang de omgeving af en tenslotte vond hij Terpen Tijn op de top van een heuvel aan het werk. „Eindelijk", zei Tom Poes hijgend van het klimmen. „U moet me helpen." „Hm?", gromde de kunstenaar. „Helpen? Geen tijd, makker! Ik ben bezig om de trilling van die boom uit zijn wortelvezels omhoog te vibreren. Karmijn en sepia moeten het doen, maar de okers . . ." „Het gaat over iets belangrijks", onderbrak Tom Poes. „Heer Bommel is er slecht aan toe. Hij praat wartaal over een mengeldier en over een bodemloze put en over het veranderen van Bommelstein . . ." „Zo", zei Tijn. „Dat is niet zo mooi. Maar het is zijn eigen schuld. Zijn vleeslichaam is te bol. Daarom heb ik hem een meesterwerkje gevibreerd met een trillende achterdeur in de grove gevel. Hij vond het niet mooi, maar dat komt wel. Ja, ja, dat komt wel!" „En dat mengeldier dan?", hield Tom Poes aan. „Hebt u dat ook geschilderd?" „Nee", zei de schilder peinzend, „nee, een mengeldier ken ik niet. Dat moet ergens anders vandaan gekomen zijn. De knoeier was met schrijfwerk bezig en daar sluipt al gauw een mengeldier in, vat je, makker?" „Maar het is gevaarlijk", zei Tom Poes. „Er moet iets worden gedaan, anders loopt dit niet goed af." „Nee", gaf de ander toe, „de kans bestaat, dat dit niet goed afloopt. Maar ik kan er niets aan doen zolang hij die achterdeur niet mooi vindt. En daar kan niemand hem mee helpen, want die achterdeur bestaat alleen voor hemzelf."

TOM POES EN HET MENGELDIER

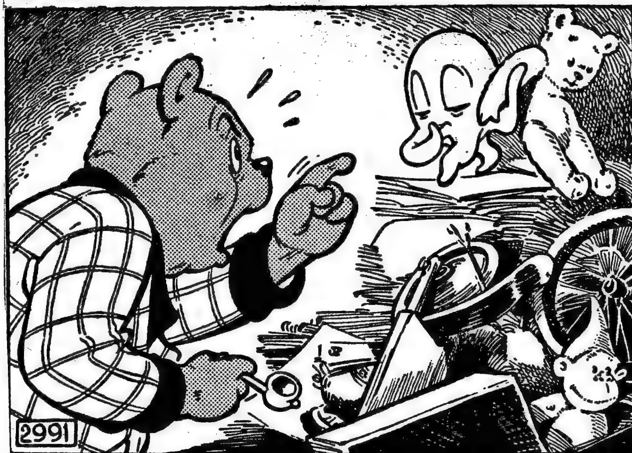

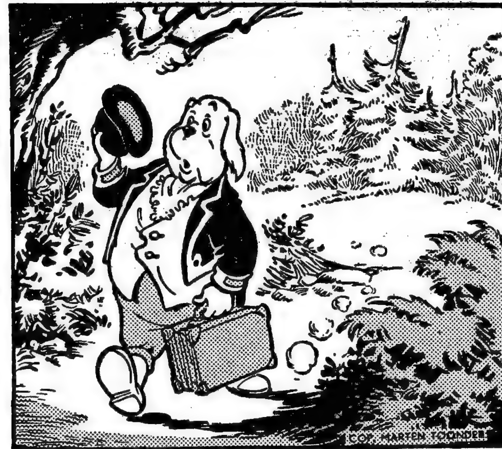

2990. Door het wieden van de bloemkool waren heer Bommel's gedachten weer wat tot rust gekomen. „Ik kan nu lachen wanneer ik aan het mengeldier denk", mompelde hij. „Wat een onzin! Wie heeft er nu ooit van zo'n beest gehoord? En hoe kwam ik op het idee, dat Bommelstein van vorm zou kunnen veranderen. Ik moet . . ." Hij zweeg verbijsterd. Want toen hij zich omdraaide zag hij het vreemde kale bouwwerk met het kleine deurtje weer. Dit was te veel. Met een kreet liet hij zijn schoffel vallen en rende er met gebalde vuisten op af. „Dit neem ik niet!", riep hij uitzinnig. „Nu begint het weer opnieuw – maar nu weet ik wat me te doen staat. Ik ga de politie opbellen!" Hij rukte de achterdeur open, maar helaas! Net als de eerste keer was het oude slot ook van binnen veranderd. Het verschil was echter, dat er nu geen nauwe gang naar binnen voerde, maar dat zich een ruime kelder achter de ingang bevond. In het midden daarvan lag een hoop oud speelgoed en daar bovenop zat het mengeldier. „Goede middag, Bollie", zei het beestje glimlachend, „ben je daar weer? Dat is mooi, dan kunnen we meteen weer aan het werk gaan. Kijk, ik heb al een boel varia voor je gemengeld . . ." „Schei uit!", schreeuwde heer Ollie. „Ik wil niet! Ik neem het niet langer, dat mijn huis steeds veranderd wordt!" „Wordt het veranderd?", vroeg het mengeldier deelnemend. „Dat is naar voor je! Ik voor mij ben aan veranderingen gewend, want de dingen komen en gaan – dat maakt het werk juist zo interessant."

TOM POES EN HET MENGELDIER

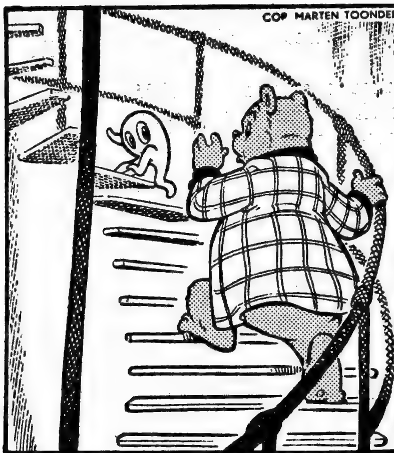

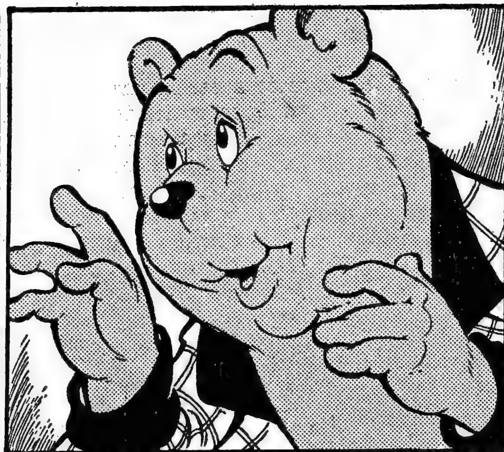

2991. „Ik ben het slachtoffer van afschuwelijk toverwerk!", riep heer Bommel huilerig. „Jij bestaat niet echt – je bent alleen maar de lelijke witte dophoed van Joost die ik een uur geleden in de vuilnisbak heb gegooid." „Word nu niet grof", zei het mengeldier sussend. „Kijk eens wat ik hier voor je gevonden heb: de pop, waar je als knaap mee speelde. Ollie, jongen, zei je vader altijd, je bent te oud voor poppen; maar daar stoorde je je niet aan, weet je nog wel?" Heer Bommel staarde naar het oude speelgoed en even kwam er een blik van vertedering in zijn ogen. „Ach ja, die oude tijd", zuchtte hij, „die was toch wel mooi – zonder zorgen en zo." „Daar wilde ik je hebben", hernam de ander. „Het leven is een bonte mengeling, Bolliebé. En wat geeft het eigenlijk, of je slot een beetje veranderd zo nu en dan?" „Het geeft een heleboel!", riep heer Ollie betrekkend uit. „Waar is mijn studeerkamer? Waar zijn de papieren die Joost heeft opgeborgen?" „Daarvoor moeten we boven zijn", sprak het mengeldier, op een soort wenteltrap toelopend. „Hij heeft die dingen in de toren gelegd." Op dat ogenblik bevond Joost zich al een heel eind van Bommelstein af. Hij was op weg naar zijn tante, die in een naburig dorp woonde. Het was een heel eind lopen en hij nam zijn hoed af om zich het voorhoofd wat te verfrissen. „Hé!", mompelde hij verrast. „Mijn zwarte bolhoed! En dat, terwijl ik een mooie, witte bezit! Die heb ik vergeten! maar dat is toch te mal, als men mij toestaat!"

TOM POES EN HET MENGELDIER

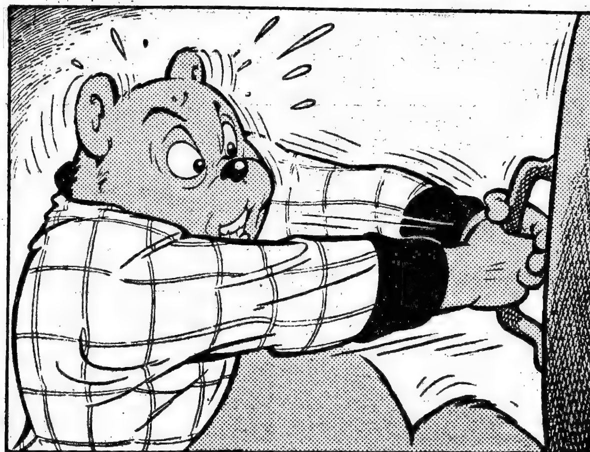

2992. Joost zette zijn koffertje neer en keek misprijzend naar zijn hoed. „Hoe kon ik die nu opzetten in plaats van mijn nieuwe, witte dophoed?", zo vroeg hij zich af. „Het gaat toch niet aan om die in de kelder achter te laten? Nee, ik ga terug om hem te halen, als ik zo vrij mag zijn. Ik heb hem trouwens nog niet eens betaald!" Met deze gedachte draaide hij zich om en begon terug te lopen naar Bommelstein. Daar was heer Ollie juist begonnen om achter het mengeldier aan de wenteltrap te bestijgen.

„Waar gaan we eigenlijk heen?", vroeg hij al klimmend. „Ik ken deze trap helemaal niet – en het is niet prettig om in je eigen huis een onbekende trap op te gaan, hoor. Je kunt zeggen wat je wilt, maar het is heel vreselijk om in een veranderlijk slot te wonen voor een heer van mijn stand. Als je tenminste begrijpt wat ik bedoel." „Nee, dat begrijp ik niet", zei het mengeldier. „Juist voor een heer van uw stand is verandering zo nu en dan heel gekleed. Maar wees gerust, we zijn gewoon maar op weg naar uw papieren en uw aantekeningen. Die liggen boven in de ivoren toren." „De ivoren toren?", herhaalde heer Bommel. „Die heb ik niet! Uh . . . hoewel . . . eh . . . eigenlijk klinkt dat wel gekleed, niet iedereen heeft een ivoren toren. Misschien is er toch nog iets goeds in dit nachtmerrie-gebouw." En opgemonterd door deze gedachte klom hij achter het vreemde diertje aan naar boven.

TOM POES EN HET MENGELDIER

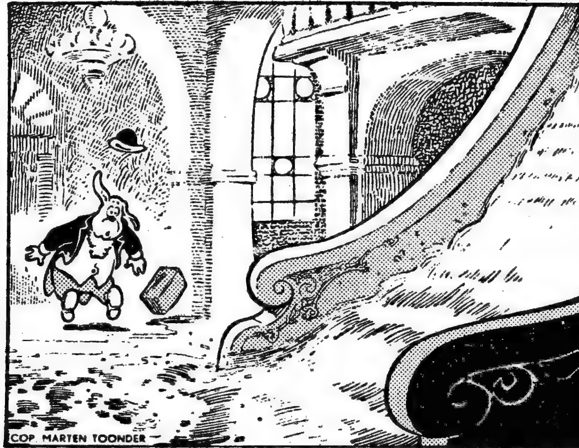

2993. Bovenaan de trap bevond zich een torenkamer en heer Bommel sleepte zich ademloos het vertrekje binnen. „Vooruit, Bollie", riep het mengeldier monter, „daar in die kast liggen de papieren." „Oempf", hijgde heer Ollie. „Wat een klim . . . Hoe kwam Joost er nu bij om mijn aantekeningen zó hoog op te bergen? En wat is dat voor een rare, lange kast?" „Dat is een mengelkast", legde het beestje uit. „Maak hem open, dan kunnen we eindelijk aan het werk gaan." Heer Bommel trad op het meubel toe en greep het handvat, maar het houtwerk klemde zó, dat er geen beweging in de deur te krijgen was. „Ja, ja, zo gaat dat", zei het mengeldier bezorgd. „Wanneer men zijn gedachten op laat sluiten valt het niet mee om ze weer vrij te maken. En toch moet dat – ze moeten de vrije loop hebben. Vooruit, Bolliebé!" „Oef!", steunde heer Ollie, hevig rukkend. „Oeaah! Bah!" Het hele gedoe begon hem tegen te staan en hij dacht er juist over om de herinneringen te laten waar ze waren, toen de kast plotseling toegaf. De deur klapte open en de gehele inhoud stortte naar buiten in een onafgebroken stroom papieren, waar hij al gauw tot aan de neus inzat. „Help!", riep de schrijver. „Ik verdrink! Help!"

TOM POES EN HET MENGELDIER

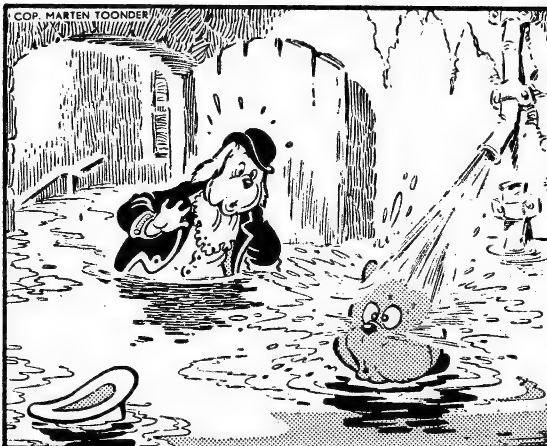

2994. Het mengeldier keek bezorgd naar heer Bommel, die geheel onder de stortvloed van papieren bedolven werd. „Het is te veel!", riep het met een dunne stem. „Als er niet gauw iets gebeurt loopt het mis!" „W-wat g-gebeurt er?", jammerde heer Ollie benauwd. „Z-zo-veel p-papieren had ik niet! W-wat loopt er mis?" „Je wordt meegesleept door je herinneringen", riep het beestje zenuwachtig. „Het zijn er meer dan je dacht, nu je ze eenmaal de vrije loop laat." Dat was geen troost en heer Bommel vroeg zich dan ook verbijsterd af hoe dit nog ooit goed zou kunnen aflopen. Maar gelukkig daagde er hulp op. Joost had Bommelstein weer bereikt en hij zag het slot vreedzaam voor zich liggen in het magere najaarszonnetje. Het enige wat hem vreemd voorkwam was de openstaande voordeur. „Heer Olivier is zeker even een boodschap gaan doen", sprak hij tot zichzelf. „Maar hij zal mij zeker excuseren wanneer ik zo vrij ben om mijn witte dophoed te halen!" Zo denkende betrad hij de hall, maar nu werd zijn aandacht getrokken door een brede watermassa die van de trappen kwam stromen. „Ex-excuseer!", stamelde hij ontsteld. „Er schijnt een buis gesprongen te zijn! Natuurlijk die oude, roestige leiding in de torenkamer, waarvoor ik heer Ollie al zo dikwijls gewaarschuwd heb. Maar hij wilde nooit luisteren."

TOM POES EN HET MENGELDIER

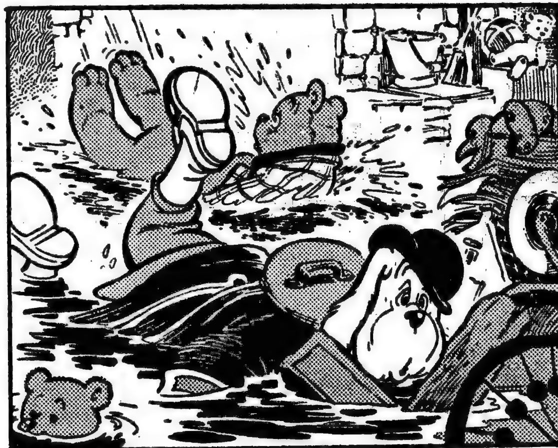

2995. Joost is uit het goede hout gesneden, dat bleek. Hij had rustig zijn witte hoed kunnen opzoeken om daarna het verwaterde slot weer te verlaten zonder dat iemand daar boos om had kunnen worden. Maar nee, dat deed de trouwe bediende niet. Met twee treden tegelijk beklom hij de bruisende trappen totdat hij voor de deur van de torenkamer stond. Daar spoot het water met geweld tussen de drempel en het houtwerk door, maar zelfs daardoor liet Joost zich niet afschrikken. Hij duwde de deur met grote inspanning open en nu brak een kolkende stroom zich baan, zodat hij plotseling tot aan het middel in het nat stond. Tot zijn verbazing zag hij in het kamertje zijn vroegere werkgever tot aan de hals in het water zitten. "H-help!", riep heer Ollie benauwd. „Ik veldlink!" „Heer Olivier!", riep Joost. „Wat is er gebeurd? Hebt u die oude waterleidingbuis kapot getrokken?" „Het was . . . een kast!", stamelde heer Bommel, met grote moeite overeind komend. Hij staarde verwezen om zich heen en herhaalde: „Een kast! Vol pla-papieren! En nu is het een buis . . . vol water . . . Ach . . . het wordt me te veel . . ." „Ik heb vaak genoeg gewaarschuwd, met uw permissie", zei Joost. „Die buis was oud en verroest en u hebt hem stuk getrokken, als u mij toestaat." Hij zweeg plotseling en keek met verbazing naar zijn nieuwe, witte dophoed, die door de stroom langs hem heen de deur uit gedreven werd.

TOM POES EN HET MENGELDIER

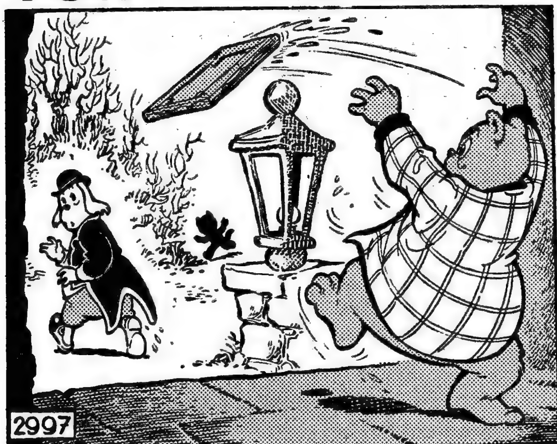

2996. Het zien van de witte bolhoed was te veel voor Joost. Hij verloor de beleefdheid uit het oog. In een greep naar het dobberende hoofddeksel struikelde hij over de drempel, zodat hij voorover viel – en nu schoot hij in de waterval de trappen af. „Joost!", riep heer Ollie met zwakke stem. „Joost! Waarom zwem je nu weg? Help me toch . . ." De hielen van de knecht verdwenen echter trappelend uit het gezicht, zodat heer Bommel reddeloos achter hem aan spoelde. Meegevoerd door de stroom bereikte het beklagenswaardige groepje tenslotte de kelder. Joost schoot daar met het hoofd vooruit tussen allerlei speelgoed, dat op drift geraakt was en heer Ollie volgde hem ruggeling. „Hmpfl!", stamelde de laatste. „Dit is de l-laatste dluppel . . ." Er volgde geen antwoord en daarom nam hij moeilijk een zittende houding aan. „Joost!", murmelde heer Bommel, haast schreiend. „Wat . . . pfl . . . wat doe je toch? Zie je dan niet, dat mijn lijdensbeker overloopt?" „Helaas", zei Joost, zich oprichtend, „hij is er niet." „Wat is er niet?", kreet heer Ollie. „Mijn mooie, nieuwe, witte dop", legde de bediende treurig uit. „Het enige wat ik terugvind, is dit, met uw welnemen . . ." Met deze woorden hield hij het schilderij van Terpen Tijn omhoog.

TOM POES EN HET MENGELDIER

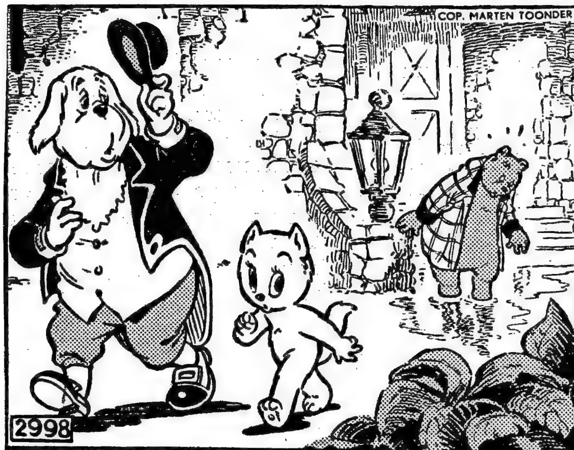

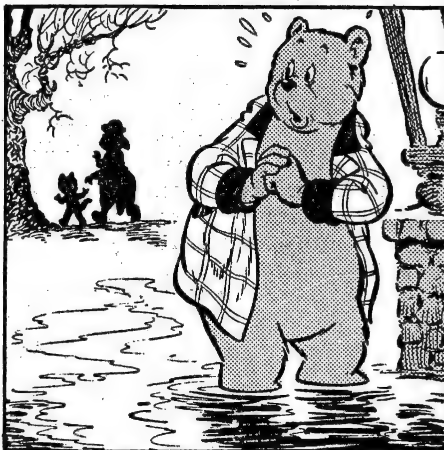

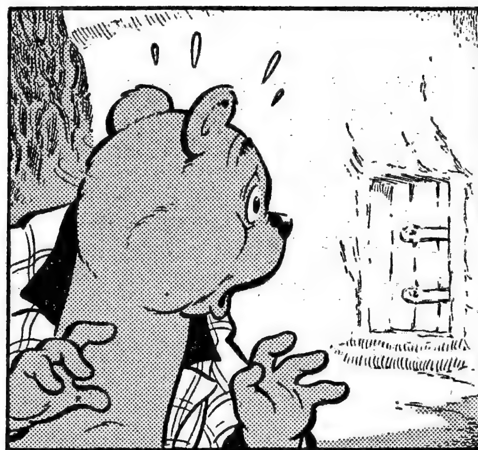

2997. Het stuitende van Joost's gedrag drong plotseling tot heer Bommel door en hij sprong overeind. „Je bent dus helemaal niet teruggekomen om mij te helpen in mijn nood!", zo riep hij uit. „Ga weg! Je bent ontslagen!" „Excuseer", stamelde de knecht, terwijl hij zich haastig naar buiten begaf. „Je kwam terug om je misdadige witte hoed te halen!", hernam heer Ollie met gebroken stem. „Ik meende daar recht op te hebben, met uw welnemen", zei Joost. „En niet alleen dat", donderde heer Bommel, „maar nu ga je me ook nog sarren met dit kladwerk!" Hij greep het schilderij en wierp dat de ongelukkige bediende na, echter zonder hem te raken. Op dit moment kwam Tom Poes de tuin binnen en rende op heer Bommel toe. „Terpen Tijn wil niet komen!", riep hij. „Dat is maar goed ook!", zei heer Ollie grimmig. „Als hij hier kwam zou ik hem dat lor over de oren trekken!" „Hij komt pas wanneer u inziet, dat zijn schilderij mooi is", vervolgde Tom Poes. „Pas dan . . ." „Mooi vinden?!", loeide de ander. „Nooit! Door hem ben ik achterstevoren geraakt, als je begrijpt wat ik bedoel. Hoe kan ik zo'n toestand ooit mooi vinden?" „Hm", zei Tom Poes teneergeslagen. „Wees toch wijzer, heer Bommel, u maakt alles steeds maar erger!" „Ben jij een vriend?", riep heer Ollie snijdend. „Ga maar weg, hoor! Laat iedereen maar weg gaan – ik zal het wel weer alleen opknappen . . ."

TOM POES EN HET MENGELDIER

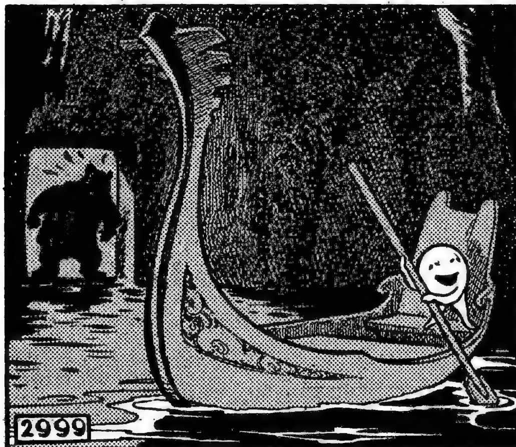

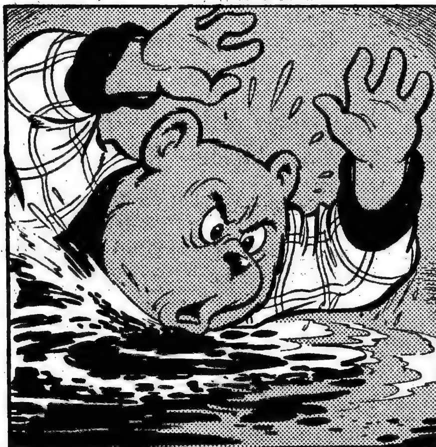

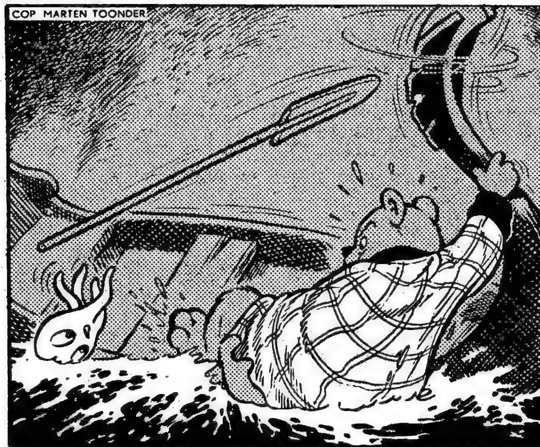

2998. Tom Poes haalde de schouders op en liep achter Joost aan de tuin uit. „Laten we maar weggaan", zei Tom Poes, „we maken het alleen maar erger." „Inderdaad", zei Joost. „Maar toch twijfel ik, jonge heer! Is het juist, dat wij heer Olivier in deze toestand aan zijn lot overlaten? Het feit, dat hij mijn witte dop een mengelhoed noemt, stemt me ongerust. Hij lijkt me niet geheel goed bij het hoofd, als ik me zo mag uitdrukken." „Ik ga opnieuw proberen Terpen Tijn te halen", zei Tom Poes, „desnoods met een list." „Het idee!", mompelde heer Bommel, die de beide figuren nakeek met gemengde gevoelens. „De brutaliteit! Mij te willen dwingen om iets misdadigs mooi te vinden!" Op dat moment werd zijn aandacht getrokken door een nat gevoel aan zijn voeten en toen hij naar beneden keek, zag hij daar een snelgroeiende plas. Zijn boosheid zakte. „Ach, mijn waterleiding is immers gebroken!", riep hij smartelijk. „En men laat mij alleen! Wat moet ik beginnen?" Hij keek handenwringend naar het verdwijnende tweetal, maar toen vermande hij zich. „Men heeft als heer het recht om iets lelijk te vinden, wat deksel!", hernam hij. „En een Bommel is altijd eenzaam, maar hij klaart het toch! Ik ga gewoon de hoofdkraan dichtdraaien en dan bel ik een loodgieter op. Heel normaal!" Helaas, toen hij zich omdraaide om naar binnen te gaan stond hij de derde keer die dag voor het achterdeurtje. Normaal was de toestand dus nog niet.

TOM POES EN HET MENGELDIER

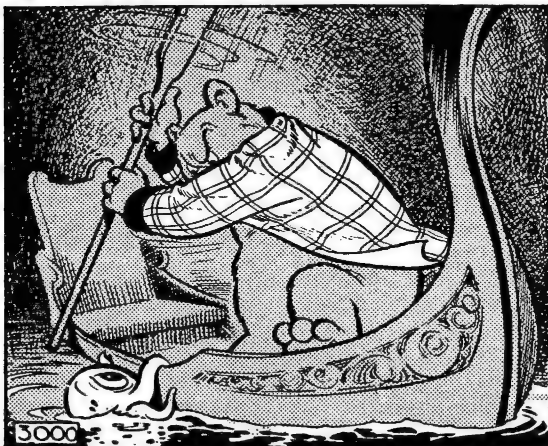

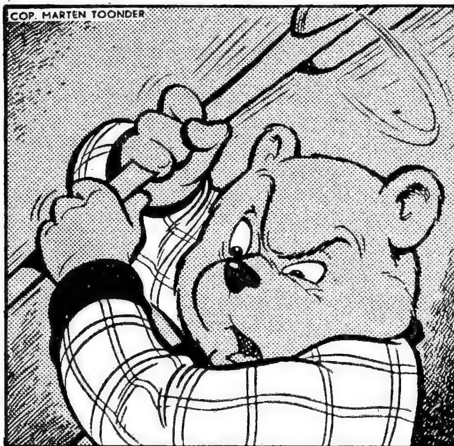

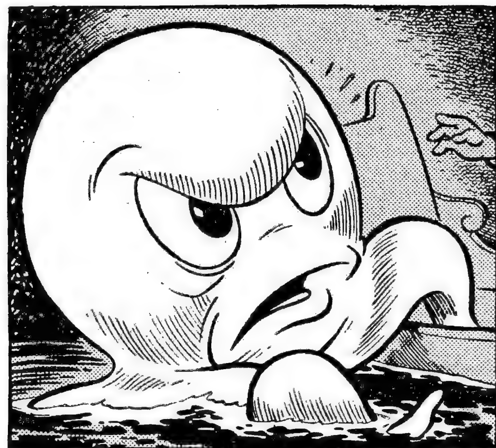

2999. Heer Bommel slikte moeilijk, toen hij het ellendige achterdeurtje opende. „Nu even flink zijn", mompelde hij nog. „De hoofdkraan even dichtdraaien en dan . . ." Verder kwam hij niet. Wat hij daar binnen zag, overtrof alles wat hij gevreesd had. Het inwendige van zijn huis was in een onderaards meer veranderd, dat zich naar alle kanten uitstrekte en zich verloor in de duisternis. „De hoofdkraan", stamelde heer Ollie. „Hoe kan ik . . ." Toen viel zijn blik op een sierlijk vaartuig, dat vanuit de schaduwen naderbij kwam en dat werd voortbewogen door het mengeldier. „Ahoy, Bollie!", riep het vrolijk. „Kom aan boord, dan gaan we aan het werk! Het is nu gemakkelijk, want wanneer alles water is, is alles gemengeld!" Deze opmerking deed heer Bommel's maat overlopen. Met een uitzinnige kreet stortte hij zich in het water en zwom met woeste slagen naar het bootje toe. „Jij . . .", brulde hij dreigend. „Jij . . . jij bent de schuld van alles . . . pfff . . . maar nu is het uit!" „Wat is uit?", vroeg het mengeldier. „Iets is toch nooit uit? Vandaag is je slot van binnen een meer, gisteren was het een vuilnishoop en morgen is het misschien van onder tot boven met goud gevuld . . . wie weet! Maar kom, we moeten weer verder aan je memoires!" „Nee, ik wil niet meer!", riep heer Ollie met een gillerige, overslaande stem, terwijl hij de rand van de boot greep. „Laat me met rust! Het is uit! Weg met jou!" Hij trok zich zo woest op, dat het bootje bijna omsloeg en het mengeldier zijn evenwicht verloor en er uit viel.

TOM POES EN HET MENGELDIER

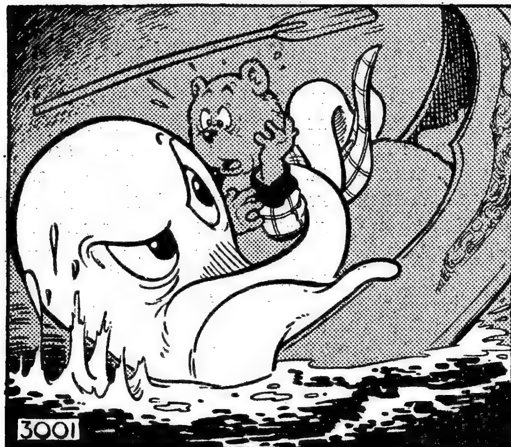

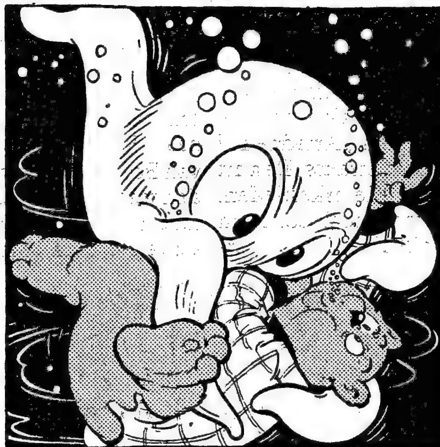

3000. „Ga weg, engerd!", riep heer Bommel, zich met enige moeite in de kleine gondel staande houdend. „Ik wil je niet meer zien! Jij met je gemengel!" „Maar je memoires dan?", vroeg het mengeldier, dat zich met moeite aan de zijkant van het bootje vastklampte. „Je hele leven is nu eenmaal een bonte mengeling – en wanneer je die niet goed schift kom je niet tot een resultaat!" Zo sprekende maakte het aanstalten om weer aan boord te klimmen. Maar heer Ollie was door het dolle heen. „Ga weg!", schreeuwde hij. „Ik heb er genoeg van!" Hij greep een roeispaan en zwaaide daar zó dreigend mee rond, dat het dier begreep, dat het deze keer ernst was. „Wacht even, Bolliebé!", zei het met zware stem. „Zó raak je me niet kwijt! Men kan zijn mengeldier niet verdrinken!" Met deze woorden liep het rood aan en tot heer Bommel's schrik begon het te groeien. „Ik probeer je te helpen", riep het beest. „Ik help je zoeken naar je herinneringen – en wat doe jij? Jij wilt me slaan! Nu is het te laat!" Het mengeldier had nu de omvang van een reuzenoctopus en met zijn armen greep het beest het vaartuigje vast en begon het te kantelen . . .

TOM POES EN HET MENGELDIER

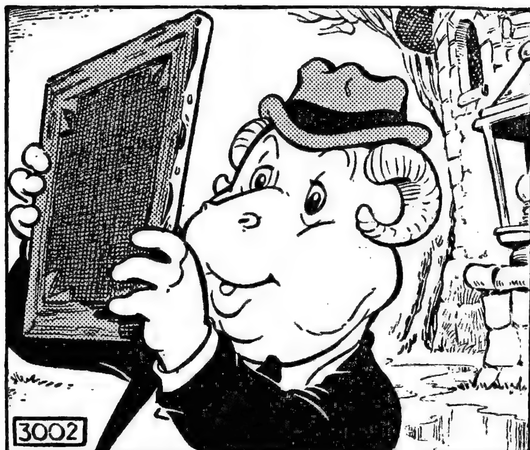

3001. Het eens zo goedaardige mengeldier was door heer Bommel's tegenwerking een boosaardig monster geworden. Zoiets gebeurt vaker, wanneer zachtmoedige karakters al te zeer getergd worden. Heer Ollie merkte dat te laat. Tot zijn ontzetting voelde hij het bootje kantelen en daarop bevond hij zich in de greep van het beest. „La-la-laat me los!", riep hij met overslaande stem. „Te laat!", gorgelde het monster. „Ik ga je inmengelen, Bolliebé!" En met deze woorden trok hij zijn slachtoffer onder water. Dat was een akelige toestand. Het zag er naar uit, dat heer Ollie verloren was, want er was niemand in de buurt dan de kruidenier Grootgrut, die met zijn boodschappenmand naar de achterdeur liep, zoals hem gezegd was. „Tòch eens horen of meneer Joost geen grut-sprits nodig heeft", prevelde hij. „Het is zo overheerlijk, dat ik hem de kans moet geven er een pondje van in te slaan. Maar hola! Wat is dat?" Hij bleef getroffen staan en raapte iets uit het gras op. „Een schilderstukje!", riep hij uit. „Olieverf op echt linnen, zo te zien. En het is allerliefst van kleur. Wat een zonde om dat buiten te laten liggen!"

TOM POES EN HET MENGELDIER

3002. De kruidenier Grootgrut hield het gevonden schilderstukje op een afstand en kneep proevend de ogen dicht. „Heel keurig!", prevelde hij. „En zo netjes geschilderd! Het is warempel de achterdeur van Bommelstein. Hoe krijgt zo'n schilder het voor elkaar!" Met deze woorden betrad hij de leveranciers-ingang om zijn grut-sprits aan te gaan prijzen. Maar een ongewoon tafereel trof zijn oog: de anders zo propere keuken stond onder water! „O wee!", sprak de handelaar tot zichzelf. „Hier is een ongelukje gebeurd. Zeker gemorst!" Hij keek zoekend rond en nu viel het hem ook op, dat het water langzaam steeg. „Meneer Joost!", riep hij met ijle stem. „Meneer Joost! Er loopt iets over!" Doch het enige antwoord was de echo van zijn eigen stem en nu begon de brave middenstander het een beetje eng te vinden. Aarzelend opende hij de keukendeur, waadde de gang in en luisterde. Beneden hem, in de kelder, klonk een borrelend geluid. „Het gaat me niets aan natuurlijk", dacht hij. „Ik bemoei me niet met het huiselijke leven van mijn klanten . . . maar dit is niet gewoon!" Na een bescheiden klopje opende hij de kelderdeur en begon af te dalen. En ja hoor. Nu bleek maar eens weer, hoe goed het is om zich niet alleen met zijn eigen zaken te bemoeien. Want in een hoek van de donkere ruimte spartelden zwakjes de benen van heer Ollie boven de waterspiegel.

TOM POES EN HET MENGELDIER

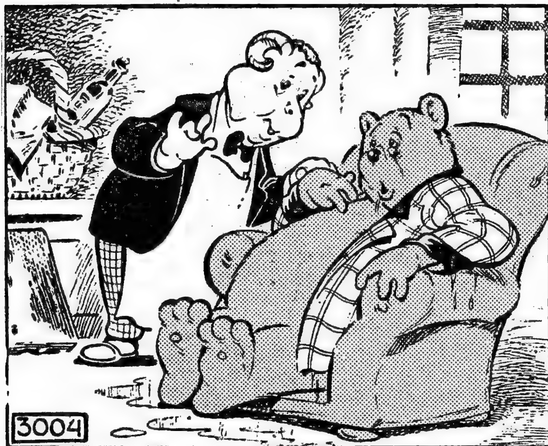

3003. De heer Grootgrut liet zich nu van een nieuwe zijde kennen. In plaats van de bescheiden middenstander die zich altijd op de achtergrond bewoog, was het plotseling Garmt Grootgrut, de zwemmer uit de dertiger jaren, die de keldertrap afkwam. De gewezen kampioen van de Rommeldamse Overdekte zette koers naar de hoek waar heer Bommel zich bevond en begon hem boven water te trekken. Maar het viel niet mee. Heer Ollie scheen ergens in verward te zijn geraakt en tegen de tijd dat de brave kruidenier hem los gemaakt had, was hij geheel slap. „Kunstmatige ademhaling", prevelde de redder hijgend. „Waar mag meneer Joost toch zijn? Het gaat toch niet aan om de huishouding zó in de steek te laten?" Nu was dat dezelfde conclusie die Joost zelf getrokken had. „Het gaat niet aan", mompelde de trouwe knecht terwijl hij terugkeerde naar Bommelstein. „Het is goed en wel om van tijd tot tijd eens ontslag te nemen. Dat houdt de goede sfeer er in, als men mij welneemt. Maar deze keer is het tijdstip verkeerd gekozen. Heer Olivier is geheel overspannen en daarom zal ik mij over mijn trots heenzetten en de wijste zijn, wanneer ik zo vrij mag zijn. In ieder geval zal ik een maaltijd voor hem bereiden . . ." Hier stokte hij, want het schoot hem te binnen, dat er geen voedsel in huis was, omdat hij geen boodschappen gedaan had. Maar het passeren van het bed chrysanten gaf hem een idee. „Een eenvoudige bloemkoolschotel", besloot hij nadenkend. „Die moet voor vandaag voldoende zijn."

TOM POES EN HET MENGELDIER

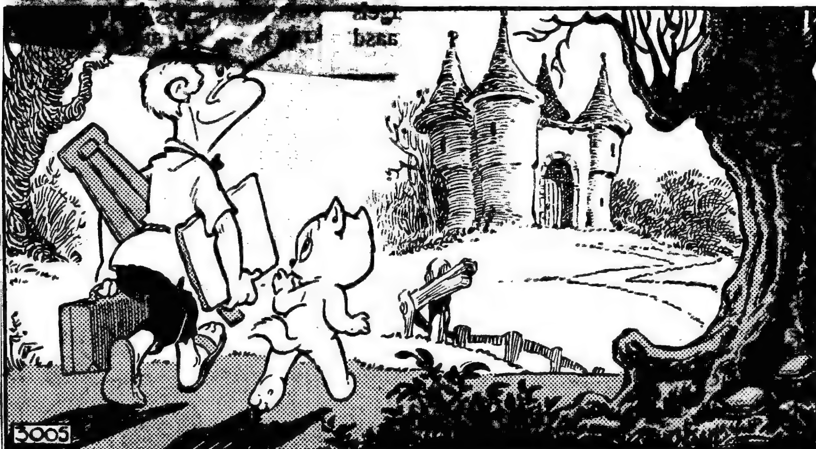

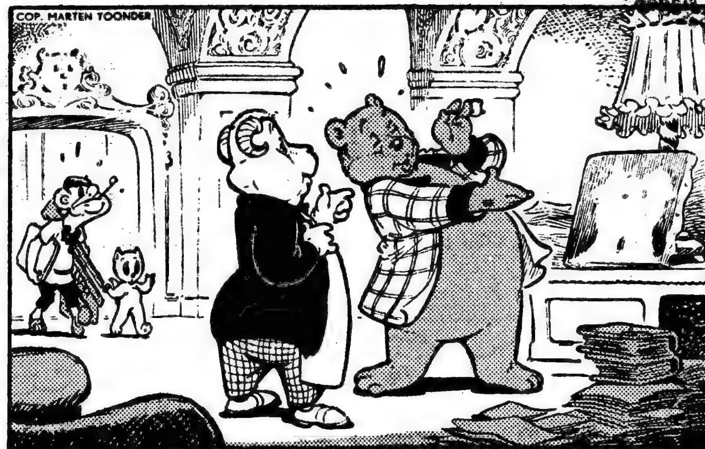

3004. Terwijl Joost door de voordeur binnenkwam om een bloemkoolschotel te gaan bereiden, sjorde de heer Grootgrut zijn klant de kamer in. Met een zucht liet hij het logge, doorweekte lichaam in een stoel glijden. Heer Bommel zuchtte diep en sloeg lodderig de ogen op. „Gelukkig!", sprak de kruidenier. „U bent weer bij! Dat was me wat, hoor! U was zeker . . ." „Pas op!", stamelde heer Ollie met akelige stem. „Het mengeldier!" „Kom, kom", suste de heer Grootgrut. „Er is niets aan de hand, hoor. U bent een beetje in het water gevallen. Maar gelukkig kwam ik net langs met een aanbieding grut-sprits – iets bijzonders, werkelijk – en toen kon ik u even helpen. Het was niet gemakkelijk, dat niet, maar ik was vroeger een bekend zwemmer, al zeg ik het zelf en zodoende kon ik de hoofdkraan sluiten." „Oh . . .", zei heer Bommel zwakjes. „M-maar het m-mengeldier?" „Heb ik niet gezien", zei de kruidenier. „Trouwens, als ik het wel gezien had, zou ik het niet herkend hebben – wij middenstanders hebben geen tijd voor dierkunde. Dat doet me aan iets anders denken; ik heb dit op uw grasveld gevonden!" Met deze woorden hield hij het schilderij van Terpen Tijn omhoog voor heer Bommel's glazige blik. „Een mooi stukje!", prees Grootgrut. „Eenvoudig en héél rustig. Weet u wat ik zo aardig vind? Dat de deur voor leveranciers er op staat! Dat is toch maar de voornaamste ingang, nietwaar? Héél fris gevonden!"

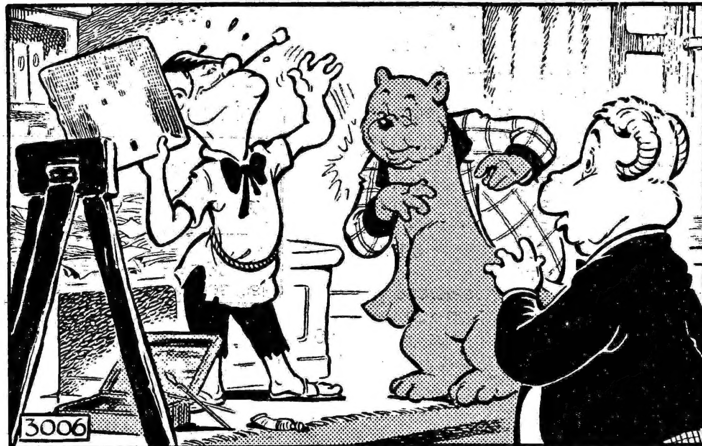
TOM POES EN HET MENGELDIER

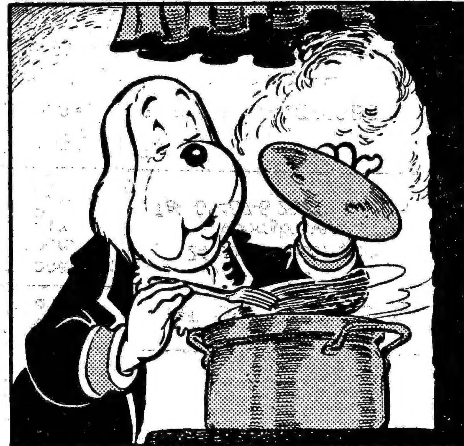

3005. Door lang gepraat haalde Tom Poes Terpen Tijn over om mee te gaan naar Bommelstein. „Heer Ollie ziet het in!", zei Tom Poes. „Hij vindt je schilderij erg mooi! Werkelijk! En hij ziet in, dat de achterdeur belangrijker is dan de voostrillende dinges!" Door die leugen gaf de artiest tenslotte toe. Hij pakte zijn zaken in en liep mee naar Bommelstein. Maar hoe dichter ze bij kwamen, hoe minder Tom Poes zich op zijn gemak voelde. Want een onwaarheid is een lelijk ding, ook als die voor iemands bestwil is. En het was natuurlijk een vraag wat de schilder zou doen als hij merkte dat heer Bommel nog steeds niet veranderd was. Maar het was anders dan hij verwachtte. Toen ze de kamer binnenkwamen, stond heer Bommel daar voor het schilderstukje met de heer Grootgrut en wees hem op de fraaie trekjes, die de kruidenier ontgaan waren. „Natuurlijk, de kleur is aardig", hoorden ze hem zeggen, „die sokia toetsjes doen het goed in de eper, als u begrijpt wat ik bedoel. Maar het mooiste is toch de diepe bedoeling, die er achter schuilt. Zo'n achterdeur is belangrijk, want daar komt van alles ongemerkt naar binnen· de leveranciers, bedoel ik. En van de leveranciers moet men het hebben." „Zeker", gaf de handelaar eenvoudig toe, „ik heb een aardige aanbieding grut-sprits. Als u die eens wilt proeven?"

TOM POES EN HET MENGELDIER

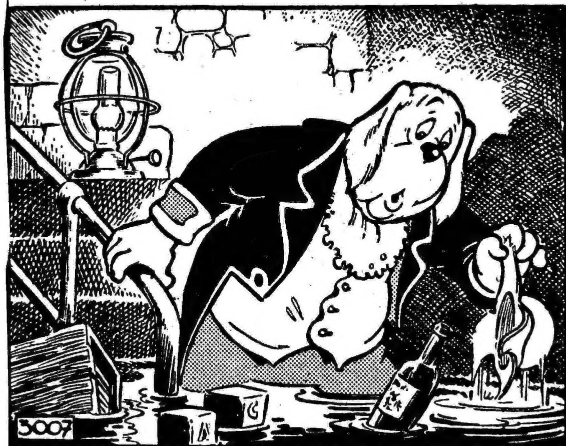

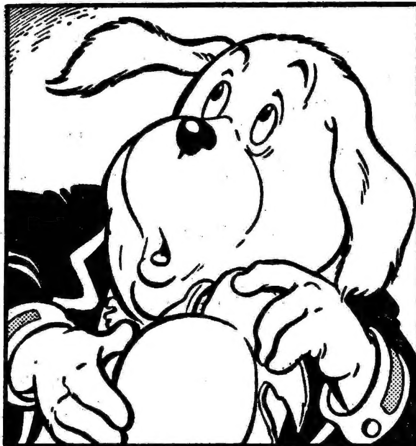

3006. De schilder Terpen Tijn luisterde enige tijd glimlachend naar heer Ollie's gebabbel. Daarop trad hij voorwaarts en klopte hem goedkeurend op de schouder. „Als je het zó inziet, zal ik je mooie, bolle poort op het stukje schilderen", sprak hij. „Dat hoeft anders niet, hoor", zei heer Ollie, „die achterdeur is werkelijk wel mooi. Het is alleen de rommel binnen en dat ellendige mengeldier, die me dwars zitten." „Precies!", hernam de kunstenaar, „wat er aan de achterkant inkomt, moet er bij de poort weer uitkomen, anders klutsen de trillingen tegen de vibratie." „Dan ga ik maar weer eens", zei de kruidenier Grootgrut. „Ik laat een blikje grutsprits achter om te proeven, heer Bommel!" „Dat is goed", riep heer Ollie blij. „En bedankt hoor. Zonder uw hulp zou ik zeker verdronken zijn. Laat jij meneer even uit, Tom Poes? Door de poort!" Tom Poes gehoorzaamde enigszins verwonderd, doch de handelaar begreep het best. „Hij is onder water tot andere gedachten gekomen", zei hij vertrouwelijk. „Men ziet dat vaker; zo'n onderdompeling is heel kalmerend voor de zenuwen. Dag, meneer Poes!" Grootgrut verdween dus door de voordeur en zodoende had niemand erg in de bediende Joost, die aan de achterkant in eenzaamheid zijn bloemkooltje stoofde. „Ziezo", prevelde de trouwe knecht, „nu heb ik wel even tijd om naar mijn witte dop te zoeken. Ik maak mij ernstig ongerust over de schade die het water zal hebben aangericht. Witte hoeden zijn zó besmettelijk, als ik mij zo mag uitdrukken."

TOM POES EN HET MENGELDIER

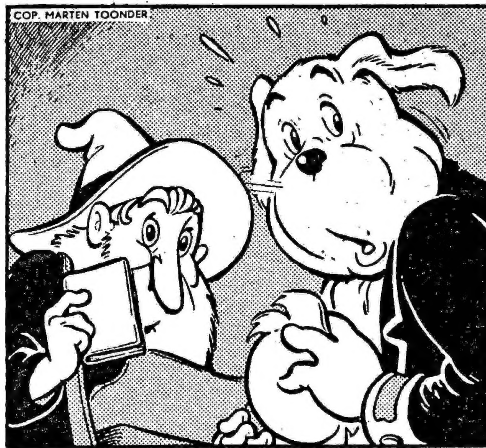

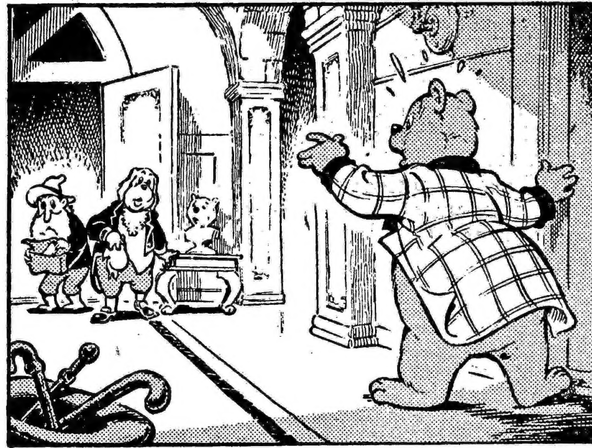

3007. Joost daalde in de kelder af en begon naar zijn witte dophoed te zoeken. Dat was niet gemakkelijk, want het water stond nog steeds hoog en bovendien was het drabbig en ondoorschijnend door al het vuil dat er in was opgelost. Maar tenslotte bereikte de knecht op de tast wat hij zocht. Met diep afgrijzen op het gelaat trok hij het hoofddeksel als een vormloos vod naar boven en staarde er verslagen naar. „Het model is er uit", prevelde hij droevig, „en de rand is verknipt . . . ach, het is zéér betreurenswaardig!" Op dat moment werd er luid en dringend gebeld. Joost schrok op en keek wat besluiteloos naar boven, want hij had nog steeds zijn ontslag niet ingetrokken. Maar zijn ingeboren plichtsbesef zegevierde en daarom beklom hij de trappen en liep naar de voordeur terwijl hij de overblijfselen van zijn dop zonder er bij te denken, voor zich uit droeg. Wat schrok hij echter toen hij in de late bezoeker de koopman herkende, die hem de hoed verkocht had. Het drong plotseling tot hem door, dat hij hem nog niet betaald had en dat het eigenlijk een soort proefkoop geweest was. „Ach, bent u het?", vroeg hij met een gedwongen glimlach. „U komt zeker horen, hè? Nu, ik heb er nog eens over nagedacht, maar ik wilde de dop toch niet houden. Wit is wel erg besmettelijk en hij is ook wat teer!" „Zo?", riep de koopman, fronsend naar het vod kijkend. „Zo! Teer, hè? En nu wil je hem zeker teruggeven? Maar dat hoofddeksel is gebruikt, vriend! Het ziet er uit alsof er in gemengeld is!"

TOM POES EN HET MENGELDIER

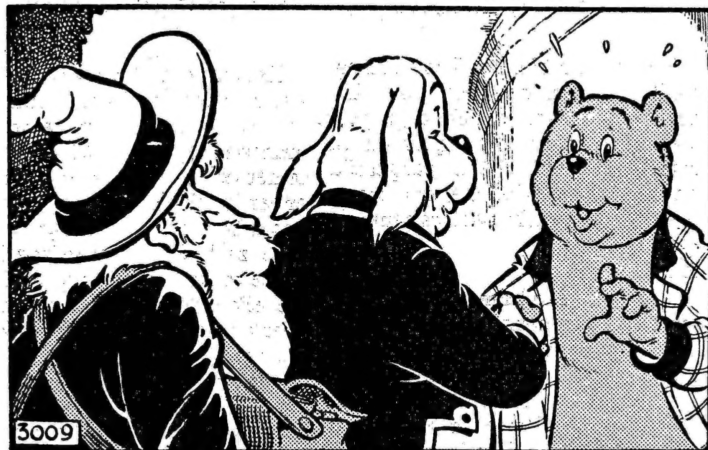

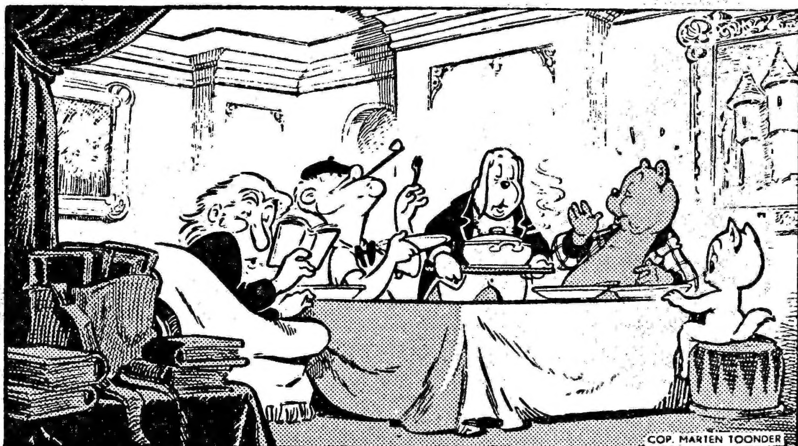

3008. De arme Joost keek schuldbewust van de vormloze dophoed naar de koopman en toen gaf hij het op. „Er is . . . er is een ongelukje mee gebeurd!", gaf hij toe.

„Hij is eh . . . een beetje in het water gevallen en de rand is een weinig gescheurd en er is wat vuil op gekomen van heer Olivier's herinneringen. Maar ik vond hem werkelijk erg mooi . . . Ach, het is allemaal zéér betreurenswaardig. Ik zal de schade betalen . . ." „Niet nodig!", zei de grijsaard mild. „De hoed heeft dienst gedaan, zoals ik zie – en wat dienst doet, betaalt zichzelf. Bovendien was het een reclame-aanbieding en daar kom ik niet op terug. Nee, ik heb hier de nieuwe almanak voor het volgende jaar; elke dag een zonnige spreuk, handig voorzien van scheurhoekjes en een prettige kalender. Is dat iets voor u?" Op dat moment hoorde Joost de deur van heer Bommel's studeervertrek opengaan. Hij keek schichtig om, want hij herinnerde zich heer Ollie's verbod om leveranciers aan de voordeur te ontvangen. Doch heer Ollie dacht daar in het geheel niet aan. Toen hij de trouwe gedaante van zijn bediende zo onverwacht voor zich zag, voelde hij slechts blijdschap. „Joost!", riep hij uit. „Ik wist wel dat je me niet in de steek zou laten! Het is goed dat je er bent, hoor! Laat die meneer toch binnen – het is koud buiten! En gooi dat mengeldier weg, Joost!" „Mengeldier?", vroeg de knecht, verbaasd om zich heen kijkend. Doch nu rukte de marskramer hem de flarden van de dophoed uit de hand en wierp die in het kale landschap achter zich. „Zo is het beter", sprak hij, binnentredend.

TOM POES EN HET MENGELDIER

3009. Heer Bommel drukte Joost geroerd de hand. „Laat alles vergeven en vergeten zijn", sprak hij. „Laten we de blikken in de toekomst slaan, als je begrijpt wat ik bedoel." „Jawel, heer Olivier", zei de bediende. „Maar uw memoires, met uw welnemen?" „Daar zal ik nooit meer aan werken, dat beloof ik je", hernam heer Bommel haastig. „Geen memoires voor een heer van mijn stand. Dat geeft alleen maar een bonte mengeling waar men in verdrinkt. Trouwens, die oude herinneringen in de kelder zijn vies, Joost. Men glijdt er over uit en men blijft er in steken. Weg er mee!" „Uitstekend!", zei Joost. „Mag ik u dan nu aan tafel nodigen? Het is maar een eenvoudig maal: bloemkool à la chrysant, als umij toestaat." Heer Bommel had daar geen bezwaar tegen – en zo zaten ze dan even later aan de maaltijd. Een overvloed was het niet, want heer Ollie had ook Terpen Tijn en de marskramer uitgenodigd en daar was de bloemkool niet op berekend. Maar de stemming was uitstekend. Tom Poes was blij, omdat heer Bommel niet langer last van waandenkbeelden scheen te hebben en zo gemakkelijk had toegegeven dat het schilderij van de achterdeur mooi was. Terpen Tijn was blij, dat zijn werk mooi gevonden werd en bovendien vond hij de augurken, die Joost hem besuikerd bracht erg lekker. De marskramer was blij omdat hij zoveel almanakken had verkocht (heer Ollie had er voor iedere kamer één genomen).

Joost was in zijn schik omdat heer Bommel hem een nieuwe witte hoed beloofd had. En heer Ollie was gewoon maar blij.